

Een kreet in de nacht

Avondvullende thriller
in vier bedrijven
voor 4 dames en 4 heren

door ©Luc van Balberghe

Opvoeringsvergunning en auteursrechten
uitsluitend te regelen via
luc.van.balberghe@telenet.be

Beste toneelvrienden,

Fijn dat je deze toneelbrochure wilt lezen. Wellicht ontdek je een nieuw, gepast stuk dat je graag zult regisseren, spelen,...

Wat doe je dan?

Je vraagt een **opvoeringsvergunning** aan de auteur via zijn e-mailadres: luc.van.balberghe@telenet.be.

Bij de aanvraag geef je tegelijk volgende informatie:

- voorziene data van de voorstellingen
- naam/adres en maximum capaciteit van de zaal
- naam van de toneelvereniging
- naam van de regisseur

Indien hetzelfde stuk niet rond dezelfde tijd in die omgeving door een ander gezelschap gespeeld wordt, krijg je normaal gezien onmiddellijk een opvoeringsvergunning. Is dat wel het geval, heeft de eerste aanvrager een vetorecht en moet je in het slechtste geval een jaartje wachten.

Samen met de opvoeringsvergunning krijg je ook het bedrag van de verschuldigde **auteursrechten** voor de tekst meegegeeld. Dit bedrag dient dan

uiterlijk 3 weken voor de première gestort te worden op de rekening van de auteur. Geen enkele organisatie is gemachtigd om in naam van de auteur auteursrechten te innen. Gezien de rechtstreekse contacten tussen toneelkring en auteur, zullen de auteursrechten altijd lager zijn dan wanneer ze aan een inningsorganisme betaald moeten worden.

Omdat een toneelstuk een levend iets is, wordt door de auteur nog geregeld gesleuteld aan bestaande teksten. Een toneelbrochure geeft daarom een vrij goed beeld van het stuk, maar als je beslist hebt om het op te voeren, **vraag daarna ook steeds de laatste versie** aan. De bezetting blijft meestal onveranderd, maar de speelduur kan iets langer zijn, sommige situaties of uitspraken geactualiseerd en de karakters iets meer uitgediept.

Een elektronische leesbrochure kan je **gratis aanvragen** bij de auteur. Voor de opvoering moeten geen boekjes aangekocht worden. De opvoeringsvergunning impliceert tegelijk het recht om zoveel prints te maken als nodig voor de acteurs/actrices, regisseur, souffleur en technische ploeg.

Veel leesgenot!

Over het stuk

Was het echt maar een ongeval, of zit er meer achter?
Kan het toeval zijn dat in dezelfde week een Oostenrijks schrijver en twee zussen uit Australië een gastenkamer betrekken in een pensionnetje waar haast nooit iemand verblijft? En dat precies in die week een gehate dorpsgenoot een dodelijke val van zijn paard maakt?

Of moeten we het in het dorp zelf gaan zoeken? Iedereen had er met het slachtoffer blijkbaar nog een oude rekening te vereffenen. Misschien zit de moordenaar gewoon mee in de zaal? Hoe goed ken je de persoon op de stoel links of rechts van je, eigenlijk wel? *'Een kreet in de nacht'* is een spannende *'good old school whodunit'* met alle ingrediënten die zo'n verhaal nodig heeft. Bovendien zijn net voor het laatste bedrijf alle tips en hints aangereikt, om zelf de oplossing te vinden. Benieuwd of je erin slaagt!
En neen, de butler heeft het niét gedaan.

Luc van Balberghe

Erecode

De lezers van deze toneeltekst en de toeschouwers van een voorstelling ervan, wordt gevraagd om de erecode te onderschrijven, van aan niemand de afloop van het verhaal bekend te maken.

Deze discretie is een vorm van verdiend respect tegenover de schrijver, alle mensen die zich ingespannen hebben om de voorstelling tot op het einde boeiend te houden, en vooral tegenover de volgende lezer of toeschouwer die zich ook door de spanning wil laten meeslepen.

Personages

- **Emma en Cecile:** twee bejaarde, ongehuwde zussen die op de ouderlijke hoeve bleven wonen. Sinds ze de landerijen verkochten, leven ze van hun rente. Ze verhuren ook kamers, maar ze hebben zelden gasten. Emma is het discrete, sussende type. Ze lijdt aan hevige reuma en kan nauwelijks bewegen; Cecile is gek op roddels en heeft een levendige fantasie. Zij beredert het hele huishouden.

- **Ottokar Niezen:** einde 20, een Oostenrijks auteur die zich in het dorp heeft teruggetrokken om er in alle rust aan een boek te kunnen werken. Hij verblijft in het pensionnetje van de zussen Emma en Cecile. Zijn naam wordt met Duits accent uitgesproken: Niet'zen.

- **Politieagent:** veertiger, niet echt intelligent - al denkt hij van wel.

- **Dorpsdokter:** veertiger, levensgenieter

- **Peer:** oudere man, genre dorpsfilosoof, vast inwonende gast bij de zusters Emma en Cecile

- **Lynn,** jonge vrouw van achteraan in de 30. Minstens 10 jaar ouder dan Herr Niezen.

- **Jacky:** oudere zus van Lynn

Decor

Twee derden van het podium vertoont de wat ouderwetse achterkeuken van een tot pension verbouwde hoeve aan de rand van het dorp. Deze keuken geeft uit op het terras, met uitzicht op de tuin en het dorp in de verte.

Een derde van het podium is dit terras.

Er kan simultaan op de twee vlakken gespeeld worden.

EERSTE BEDRIJF

(Een zomerdag omstreeks 11 uur in de ochtend. Ottokar Niezen zit op het terras te werken met zijn laptop. Hij schrijft een boek. In de achterkeuken zit Emma rustig te breien of te borduren. Ze is volledig gekleed en draagt dichtgeknoopte schoenen, geen pantoffels. Op de achtergrond, haast onopvallend, zit Peer ingedommeld in een fauteuil in de hoek. Het publiek merkt hem niet eens op. Cecile komt op met een boodschappenmand.)

CECILE: Er zitten oplichters in 't dorp... We worden bedrogen. Zonder dat we er erg in hebben. Maar mij hebben ze niet! Ho, neen. Ik ontmasker ze!

EMMA: Oplichters? Wie wordt er opgelicht?

CECILE: Wij allemaal.

EMMA: Over wie heb je het?

CECILE: Over De Kuyper. De uitbater van de supermarkt. Dat is een oplichter. Omdat hij de schoonzoon van de notaris is, denkt hij zich alles te kunnen veroorloven.

EMMA: Die man probeert toch alleen maar zijn brood te verdienen...

CECILE: Ja, dat zal wel! Maar op welke manier!

EMMA: Wat doet hij dan verkeerd?

CECILE: Hij licht zijn klanten op! Ik merkte het al eerder. Maar nu weet ik het zeker.

EMMA: En hoe doet hij dat dan wel?

CECILE: Hij knoeit met de gewichten.

EMMA: Die weegschalen zijn tegenwoordig allemaal voorzien van computers en ze zijn geijkt. Vroeger... toen kon je van een gewichtje iets afvijlen zodat het minder woog. Maar die tijd is al lang voorbij. Dat lukt nu niet meer.

CECILE: Neen, hij is geniepiger dan dat. Zijn verpakkingen wegen gewoon minder dan erop staat.

EMMA: Dan kosten ze toch ook minder?

CECILE: Dat denk je maar! Je koopt een doosje champignons van een halve kilo voor een vaste prijs. Maar als je 't naweeegt, zit er maar 420 gram in. En er is nog meer. Ik zag hoe een van de meisjes het witloof sorteerde. Dat lag er al enkele dagen en de

buitenste blaadjes waren grauw geworden. Die werden er overal netjes afgetrokken.

EMMA: Dat is toch geen oplichting?

CECILE: Neen? Als je witloof koopt, wil je toch de blaadjes hebben? Maar als je die er langs buiten aftrekt, houd je op den duur alleen nog maar die harde kern over. En zijn kippenborsten, dan! Die spuit hij in met water. Zo wegen ze zwaarder. In de pan verdampt dat allemaal en houd je bijna geen vlees over. Met de frisdrank knoeit hij ook...

EMMA: Doet hij daar ook water bij, of zo?

CECILE: Neen, maar soms zijn er promoties. Dan zitten er zes flessen in één plastic verpakking. Je moet er maar vijf betalen en je krijgt de zesde fles gratis. Zo staat dat toch in de folder. Maar je ziet die pakken nooit in de winkel staan. Hij snijdt de folie los en verkoopt alle zes de flessen afzonderlijk aan de volle prijs... Ik zeg het je, we worden opgelicht! We moesten maar eens een klacht indienen.

EMMA: Een klacht? Tegen de schoonzoon van de oude notaris?

CECILE: Als de agent nog eens langskomt, dan spreek ik er hem toch over aan... *(Terwijl ze aangekochte conservenblikjes in de voorraadkast zet)* Ho, het frietvet is ook op, zie ik nu. Ik zou gezworen hebben, dat er gisteravond nog een pakje stond.

EMMA: Had je wel goed gekeken?

CECILE: Misschien niet... Moet ik volgende keer dan aan denken, als ik nog eens boodschappen doe...

(Het gesprek gaat onverstaanbaar voort. Cecile laadt ondertussen haar boodschappen voort uit en begint groenten schoon te maken en de lunch voor te bereiden. De plaatselijke politieman komt langs de tuin genaderd en stapt het terras op. Ottokar Niezen blijft geconcentreerd voort schrijven en ziet niet op, maar de agent bekijkt hem wel argwanend)

AGENT: *(uitdagend)* Goeiemorgen!

NIEZEN: *(mompelend)* Grüss Gott!

AGENT: Dié zie ik hopelijk vandaag nog niet, zeg ik altijd maar. (...) Al zo vroeg aan het werk?

NIEZEN: Ja, immer arbeiten...

AGENT: *(minachtend)* Hmhm! *(stapt het huis binnen)* Dag dames, allebei al druk in de weer, zie ik?

EMMA: Het is straks middag, agent. Over een paar uur moet er eten op tafel staan. Zeker nu we een gast hebben. Zin om mee te eten?

AGENT: Neen, zo lang blijf ik niet...

EMMA: De fles weet je staan, agent. En de glazen ook. Bedien je maar...

AGENT: Nooit tijdens de dienst, dames, nooit tijdens de dienst! Maar omdat het toch bijna middag is...

CECILE: Je komt als geroepen, agent. Ik wilde juist een klacht indienen.

AGENT: Ho, hebben jullie problemen? Ik wist dat ik eens langs moest lopen... *(terwijl hij zich een glas jenever inschenkt)* Een vreemdeling in het dorp moet je altijd een beetje in 't oog houden, zeg ik altijd maar. En dan zeker bij twee weerloze dames op leeftijd...

EMMA: *(steekt een breinaald vooruit)* Weerloos?

CECILE: *(neemt een kokette houding aan)* Op leeftijd, agent? Op leeftijd, nog wel!

AGENT: Nou ja, ik bedoel maar... Juffrouw Emma is al niet meer zo mobiel...

CECILE: Ze sleept zich nog net voort van haar fauteuil tot in bed, da's waar.

EMMA: En terug! Maar je hebt gelijk, agent. Ik kan nauwelijks nog gaan door die vervelende reuma.

AGENT: Het is geen verwijt, dames. Maar jullie wonen hier ten slotte ook aan de rand het dorp. Er is weinig sociale controle... Gelukkig is de arm der wet er nog, zeg ik altijd maar.

EMMA: Van die Oostenrijker hebben we geen last. Hij betaalt per week keurig vooruit. Staat 's morgens in stilte op. Alleen de trap kraakt een beetje, maar dat is niet zijn schuld. En als hij aanschuift, is hij al gewassen en geschoren.

CECILE: Hij eet niet eens erg veel.

EMMA: Na het eten begint hij meteen te werken. Zo gedisciplineerd!

CECILE: Kijk hem daar nu zitten op het terras! Zo zit hij er tot na de lunch. Dan gaat hij wandelen.

CECILE: Om inspiratie op te doen, denken we... Hij is altijd stipt op tijd terug voor het avondeten en 's avonds schrijft hij nog een beetje.

EMMA: Neen hoor, agent, we hebben er geen last van. Hij is een droomgast.

CECILE: Zolang gaan wandelen, is wel vreemd. We denken dat hij ergens stiekem een middagdutje doet. Hoewel, zo jong nog... Maar je weet het natuurlijk nooit. De Spanjaarden houden toch ook een siësta? Elk land heeft zo z'n gewoontes...

AGENT: Dat bedoel ik precies! Eigen zeden... Je kunt er niet voorzichtig genoeg mee zijn, zeg ik altijd maar. Jullie hadden immers al een klacht?

CECILE: Ho, ja! Die klacht... Weet je, agent, er zijn oplichters in het dorp. We worden bedrogen bij het leven!

AGENT: Ha ja? Door wie dan wel?

CECILE: Door de baas van de supermarkt! Hij bestelt zijn klanten!

PEER: *(het publiek merkt nu voor het eerst pas zijn aanwezigheid op. Spreekt in zijn slaap; niemand schenkt aandacht aan hem)* Dat ras is voor niets te vertrouwen...

AGENT: Meen je dat? De Kuyper? De schoonzoon van de oude notaris?

PEER: ...van vader op schoonzoon...

AGENT: Tja, ik heb hem eerlijk gezegd ook nooit vertrouwd. En als ik in het dorp eens rondkijk, ben ik echt niet de enige... In elk geval de rekening goed nakijken, zeg ik altijd maar. Herinner je zijn moeder nog? Kaatje van de Kruishoeve?

EMMA: Kaatje... Zeker! Die had vroeger al een winkel. Een supermarkt mét bediening. Zij deed dat helemaal alleen.

AGENT: Ze verkocht alles. Van groenten tot schoolgerief en ondergoed, sigaretten en sigaren, zelfs spaden, rieken, gaffels en ijzerdraad.

EMMA: Ze had zeker 300 artikelen en van elk artikel kende ze de prijs uit het hoofd. Een rekening maken, deed ze op een hoekje van het inpakpapier, met zo'n stompje potlood.

CECILE: Ze kon hoofdrekenen in een oogopslag. En altijd juist! Maar vandaag, pfff...

AGENT: Die supermarkt heeft 1.700 artikelen en de prijzen veranderen elke dag. Bovendien wordt er niet meer gerekend. In de kassa zit een computer, zeggen ze. Maar ik vertrouw die machines voor geen haar.

PEER: ...machines..., ...de mensen zijn nog erger...

EMMA: Daar heb je gelijk in, agent. Computers, pfff... En Kaatje was zo eerlijk als goud. Ze zou je nog liever 100 gr meer geven dan 1 grammetje te weinig.

CECILE: Het is niet alleen met de rekening dat we bedrogen worden, agent, maar met de producten. Ik weeg altijd het bakje aardbeien voor ik het koop, en wat staat erop? Een halve kilo. Welnu, agent, een halve kilo dat is toch 500 gram? Dat is toch zo? *(toont het bakje aardbeien dat ze gekocht heeft)*

AGENT: Nog altijd, denk ik, ja...

CECILE: Die bakjes wegen altijd veel minder. Maar de prijs verandert niet.

EMMA: Ach ..., dat is soms ook de schuld van de klanten. Er komt eens iemand voorbij het rek en proeft een aardbei... Of men neemt een bakje en vult het stiekem verder aan met aardbeien uit een ander bakje... De volgende klant is dan de pineut.

AGENT: *(neemt zelf een aardbei uit het bakje van Cecile en steekt ze in zijn mond)* Zo is dat, dames. De klanten bedriegen soms zichzelf. En elkaar.

PEER: ...geen groter bedrog dan eerlijkheid...

CECILE: En die champignons dan, agent? Dat zijn gesloten bakjes. Daar kan je er geen uitnemen.

AGENT: Wat is er met die champignons? Verkoopt hij giftige soorten, misschien? Ga je ervan hallucineren?

CECILE: Niet dat ik weet, maar het zou wel kunnen. Ik moet die man niet... Maar die bakjes wegen ook te weinig. Soms tot 100 gram minder dan er aangeduid staat. En geef nu toe, op een halve kilo is 100 gram toch al veel, niet?!

AGENT: Dat is geen bedrog...

CECILE: Ha, neen? Je rekent 500 gram en je geeft er maar 400? Geen bedrog? Hoe noem je dat dan, agent?

AGENT: Dat komt omdat de champignons wellicht niet vers meer zijn. Champignons bevatten veel water en als ze een paar dagen onder de lampen in het rek staan, verdampt dat stilaan...

EMMA: Zie je nu wel... Bij de kippen krijg je wat meer water, bij de champignons wat minder...

CECILE: En toch blijf ik erbij, dat het oplichting is. (*Agent neemt nog een aardbei uit het bakje en eet ze op*) Zoals die aardbeien, dat is toch zuiver diefstal?

AGENT: Dat wel, maar dan niet door De Kuyper.

CECILE: En daartegen wil ik dus een klacht indienen. Ik vind dat jij als ordehandhaver in dit dorp, maar eens vaker een oogje in 't zeil moet houden in die supermarkt. Je doet alsof je de flessen jenever telt... Voor de accijnzen, bijvoorbeeld. Dat zou toch kunnen? En ondertussen kijk je met één oog wie er aardbeien steelt.

AGENT: Neem me niet kwalijk, dames, maar daarmee kunnen wij ons echt niet bezig houden...

CECILE: Hoezo, niet bezig houden? Dieven opsporen, dat is toch je vak, agent? Wat heb je anders zo'n hele dag te doen? Er gebeurt hier voor de rest niets in 't dorp. Een moord moet je hier niet verwachten!

AGENT: Ha, neen? (*Met een blik naar het terras*) Een moord gebeurt sneller dan je denkt, zeg ik altijd maar.

EMMA: Ben je niet wat te achterdochtig, agent? Herr Niezen is een heel keurig iemand. In Oostenrijk is hij een gewaardeerd schrijver. Nu trekt hij zich een paar weken hier terug om een nieuw boek te schrijven. En weet je wat er zo aardig is aan hem? Hij heeft speciaal Nederlandse lessen gevolgd om met ons te kunnen praten, en hij doet dat helemaal niet slecht.

AGENT: Hoe meer je erover vertelt, hoe verdachter ik het begin te vinden! Een gewaardeerd schrijver... Wat schrijft hij dan?

CECILE: Boeken, natuurlijk.

AGENT: Boeken? Hij schrijft boeken? Heb jij ooit een boek van hem gelezen? Heb je ooit nog maar een boek van hem gezien?

EMMA: Neen, natuurlijk niet. Hij schrijft die in het Duits en ze worden waarschijnlijk alleen in Oostenrijk verkocht.

AGENT: Heb je dan ooit van hem gehoord? Een beroemd schrijver, daar moet je toch de naam al eens van gehoord hebben, zeg ik altijd maar?!

EMMA: Ik weet het niet... Maar ik let niet zo op de namen van schrijvers...

CECILE: Je leest ook nooit iets!

AGENT: Er is nog iets verdachts. Gisteren namiddag zag ik hem... op het kerkhof! Wat doet een schrijver daar, die in een godvergeten dorp als dit, logeert?

EMMA: Op het kerkhof...

PEER: ...de geesten van de doden brengen de waarheid aan het licht...

CECILE: Misschien zocht hij inspiratie voor zijn boek? Een bloedstollende thriller of zo. Of hij zoekt iets over een familiegeschiedenis? Stond hij bij een bepaald graf?

AGENT: Niet echt... Hij slenterde tussen de graven, maar ik kon merken dat hij elke grafsteen aandachtig bekeek en las. Soms nam hij zelfs notities...

EMMA: Ach, als je zo uren aan een stuk zit te schrijven, kan een kerkhof een plek zijn om even te bezinnen en tot rust te komen...

AGENT: Toch heel verdacht, zeg ik altijd maar!

CECILE: Juist daarom vind ik dat je maar eens in de supermarkt moet gaan kijken, agent. Daar begint het bedrog.

AGENT: Ach, dames, we hebben toch allemaal zo onze kleine heu,... afwijkingen, zeg ik altijd maar. Het is niet altijd volgens de wet, maar moet het daarom strafbaar zijn?

EMMA: Wat bedoel je, agent?

AGENT: Wel, het zou bijvoorbeeld een heel stuk gemakkelijker zijn als jullie gasten een verblijfsformulier invulden. Ik kom het dan 's avonds ophalen en weet meteen wie er in ons dorp verblijft, hoe ze heten, waar ze wonen... en welk vlees we in de kuip hebben.

EMMA: Maar agent, jij weet toch ook... Die verblijfsformulieren gelden toch alleen maar als je echt een pensioen uitbaat. Of iets in die aard. Dat doen wij toch niet?

CECILE: Nee, het gastenverblijf is meer een hobby. We komen nauwelijks uit de kosten...

AGENT: In het zwart dus, zoals men zegt? Natuurlijk weet ik dat, dames. En dat bedoel ik dan met 'kleine afwijkingen'. Ik zal er jullie niet voor bekeuren. Wees daar maar gerust in...

EMMA: Neem nu die ouwe Peer daar... De arme sukkelaar heeft niemand, geen eigendom meer, een pensioentje van niemendal...

Die logeert hier altijd. We hebben toch kamers genoeg en op een bordje-meer komt het niet aan.

CECILE: Hij krijgt zijn natjes en zijn droogjes, we kopen zijn sigaretjes, we wassen zijn overall en als hij te erg hoest, dan laten we de dokter komen. Allemaal op onze kosten, agent.

AGENT: Dat weet ik, dames, dat weet ik. Daarom knijp ik ook af en toe een oogje dicht. Ik vind dat jullie het kleine beetje dat jullie verdienen met het verhuren van kamers, beter aan Peer kunnen besteden dan aan de belastingen. Het mag wel niet, maar zolang ik niet officieel op de hoogte ben..., zeg ik altijd maar.

CECILE: Ik vraag me af waaraan die baas van de supermarkt zijn winsten besteedt! Geld dat je gestolen hebt, komt ook niet bij de belastingen terecht.

AGENT: Ach, De Kuyper... We kennen hem wel. En zijn overleden schoonvader, de notaris, was een gerespecteerd burger van dit dorp, al doen daar ook allerlei verhalen over de ronde. Toch zijn het vooral de vreemdelingen die me zorgen baren...

PEER: ...satanskinderen..., ...satanskinderen...

CECILE: Zoals Herr Niezen?

AGENT: Onderschat een moordenaar niet! Er zit een moordenaar in elk van ons! Gelukkig zijn onze gedachten niet strafbaar. Als we zouden weten hoeveel mensen er rondlopen met moordplannen, die ze gelukkig nooit uitvoeren...

CECILE: Waarom doen ze het eigenlijk niet, agent?

AGENT: Meestal omdat ze te bang zijn. Te bang voor hun eigen daden, te bang voor de gevolgen, zeg ik altijd maar.

EMMA: Of ze wachten het juiste moment af...

AGENT: Wisten jullie dat de perfecte moord bestaat? En dat ze veel vaker gepleegd wordt dan we denken?

CECILE: Omdat de dader nooit gevonden wordt?

AGENT: Neen, omdat de moord zelf niet... gevonden wordt! Bijna de helft van elk 'natuurlijk overlijden' is eigenlijk een moord, maar niemand denkt eraan. Als we dat allemaal moesten onderzoeken, dan waren er veel politieagenten te weinig, zeg ik altijd maar.

PEER: ...de mensen zien niet wat ze zien..., ...ze willen het niet zien...

EMMA: Onze meneer Niezen ziet er nochtans echt niet als een moordenaar uit ...

AGENT: Dat zijn de gevaarlijkste, juffrouw Emma! Dat zijn de gevaarlijkste...

CECILE: Ik denk dat hij detectiveverhalen schrijft.

AGENT: Je gelooft die onzin toch niet? Op een paar dagen lossen die kerels de ingewikkeldste misdaad op. Neen, een schrijver kent meestal niets van recherchewerk, zeg ik altijd maar. Weet je waar die goed in zijn?

EMMA & CECILE: ...?

AGENT: In het camoufleren van de sporen! Ha ja, ze moeten de lezer toch misleiden, want anders kent die de dader al voor de politie en dan is het boek uit. Hahaha. Daarom ben ik nogal op mijn hoede met die Zwitser.

EMMA: Oostenrijker.

CECILE: We zijn in elk geval blij dat we nog eens een gast hebben, agent. Het gebeurt zelden dat iemand ons dorp bezoekt en er enkele dagen wil verblijven. Sinds we de hoeve verbouwd, hebben we 5 gastenkamers. Maar die staan meestal leeg...

EMMA: Gelukkig kunnen we een beetje van onze rente leven sinds we de landerijen verkochten.

PEER: ...gestolen... de landerijen werden jullie ontstolen...

CECILE: 't Draait niet alleen om het geld, agent. We wonen hier ook zo afgelegen. Gelukkig kom ik nogal eens in 't dorp en zie daar mensen. Maar zij, zij zit hier de hele dag binnen, stijf van de reuma. Een mens geraakt geïsoleerd op den duur... Hoelang is het nu al geleden dat je nog buiten geweest bent, Emma? Enkele maanden? Een jaar?

AGENT: Wel, dames, dan heb ik goed nieuws voor jullie. Heel goed nieuws, zeg ik altijd maar.

EMMA: Goed nieuws, agent?

AGENT: Zeker! Ik was daarnet nog in 't dorp. Even poolshoogte nemen of in 't café alles in orde was. Je weet ten slotte nooit, zeg ik altijd maar. Die oude Van Damme is ten slotte ook niet meer van de jongsten, al staat hij nog aardig zijn mannetje.

PEER: ...Van Damme is taaier dan de notaris was..., ...Van Damme heeft hem overleefd...

AGENT: Wel, komt daar plotseling een jonge vrouw binnen met een hele zware rugzak tussen de schouders. Ze gooit haar bagage af, bestelt een kopje koffie en ze vraagt waar de familie Steenssens woont. Het werd ijsig stil in 't café.

EMMA: Steenssens?!!

PEER: ...de doden zullen spreken...

CECILE: Daar moet ze maar niet op zoek naar gaan...

AGENT: Dat vind ik ook. Dat vond trouwens iedereen. Ze heeft haar vraag tot drie keer toe herhaald, voor iemand wilde antwoorden.

EMMA: En heeft er iemand gepraat?

AGENT: Niemand! Je weet hoe het gaat in 't dorp! De mensen moeten geen pottenkijkers. Wij, wij regelen hier onze zaakjes zelf wel, zeg ik altijd maar.

CECILE: Zo is dat, agent! Mensen zijn veel te nieuwsgierig. En er wordt al genoeg gepraat...

(korte stilte)

AGENT: Hoe lang is dat nu al geleden? Zo'n jaar of dertig? Alleszins lang voor mijn tijd. En het dorp blijft er zich maar voor schamen... Dat moet destijds toch behoorlijk indruk gemaakt hebben, zeg ik altijd maar.

(korte stilte)

CECILE: En gaf ze het dan op, die vrouw?

AGENT: Ze scheen niet van het type te zijn, dat snel opgeeft. Ze was helemaal uit Australië tot hier gekomen. Zo zei ze toch. Maar dat geloof ik niet. Je maakt niet zo'n verre reis met slechts één rugzak als bagage. Als agent van politie let ik natuurlijk altijd op zulke details. Het lijkt me wel aangeboren... Bovendien sprak ze heel vlotjes Nederlands. Met een accent, dat wel... Maar toch...

EMMA: Die Oostenrijkse heer op het terras, heeft toch ook Nederlands geleerd voor hij naar hier kwam?

CECILE: Dat zégt hij toch!

AGENT: Er was iets met die vrouw. Ik voel dat. Wij hebben daar een instinct voor. Wat wil je ook, jarenlange ervaring bij de politie, verloochent zich natuurlijk niet...

EMMA: Neen, dat zal wel niet. Op den duur, dan ruik je de misdaad om zo te zeggen?

PEER: ...het stinkt! Dit dorp stinkt...

CECILE: Maar wat is eigenlijk het goede nieuws dat je ons brengt?

AGENT: Wel, ze wil hier een tijdje blijven, die vrouw. Ze vroeg of er een hotelletje in de buurt was. En de cafébaas, die oude Van Damme, sprak toen over jullie. Dat jullie kamers verhuren.

EMMA: Met ontbijt!

CECILE: Met ontbijt? Met àlle maaltijden erop en eraan, als ze dat wil.

AGENT: Dus, zij bestelde nog een tweede kopje koffie en was van plan om daarna hiernaartoe te komen. Maar dat kan nog wel even duren. Er wordt bijna nooit koffie gedronken, daar. Dus de oude Van Damme moest even water aan de kook brengen om een nieuw kopje te zetten. Toen sprong de zekering en viel de elektriciteit uit. Ondertussen begonnen enkele kerels die aan de toog hingen, haar uit te vragen. Maar ze loste niet veel. Ze wilde vooral weten wat er van de Steenssens geworden was.

EMMA: Dus, als ik het goed begrijp, agent, mogen we straks bezoek verwachten?

CECILE: Fijn! Iemand uit Australië! Zo horen wij wat er gebeurt in de rest van de wereld, zonder dat we hoeven buiten te komen!

(Er wordt geklingeld aan de voordeur)

CECILE: Daar is ze al!

EMMA: Of de dokter? Die komt ook altijd in de late voormiddag.

AGENT: Dokter? Toch niemand ziek van jullie, hoop ik?

EMMA: Nee hoor, maak je maar niet bezorgd, agent. We zijn kerngezond.

CECILE: Alleen wat ouderdomskwaaltjes, zoals dat gaat...

EMMA: De dokter komt elke week eens langs. Bloeddruk meten en zo. Een beetje controle, meer niet.

AGENT: Ha, zoals ik dat doe. Maar dan voor de veiligheid.

CECILE: Ja, en zo zien we nog eens iemand. Kom maar mee langs de voordeur, agent. Ik moet toch de dokter binnenlaten.

AGENT: Goed, dames. En jullie weten het: als die vreemde snuiter eigenaardig gedrag vertoont, aarzel niet om me te verwittigen. Dan grijp ik onmiddellijk in! *(Exit agent en Cecile)*

(Lynn komt langs de tuin naar het terras en spreekt Ottokar Niezen aan)

LYNN: Helloooow...

NIEZEN: *(zonder opkijken)* Grüss Gott!

LYNN: Heu,... ben jij de boss?... In het dorp vertelde men me dat hier een Bed&Breakfast is. 't Is te zeggen, soms worden hier leegstaande kamers verhuurd en de gasten kunnen ook gewoon mee-eten...

NIEZEN: Das ist ganz richtig!

LYNN: Mooi! Dan ben ik aan het juiste adres. Heb je nog een kamer voor me, meneer? Ik denk een week te blijven en wil best vooruit betalen.

NIEZEN: Schön... Schön... Aber... Mijn kamer is maar voor één persoon. En die andere kamers... Dat moet je aan de dames vragen. Ik ben hier ook maar gast.

LYNN: Ach! Mag ik me dan toch al voorstellen? Ik ben Lynn, uit Katherine.

NIEZEN: Lynn aus Katherine?

LYNN: Ja, Lynn is mijn naam en ik woon in Katherine. Dat is een dorpje in de noordelijke outback van Australië. Ongeveer zo groot als dit dorp. Ik woon er al bijna mijn hele leven. En jij bent...?

NIEZEN: Niezen, Otto Niezen. Aus Wien.

LYNN: Nietzsche?

NIEZEN: Neinnein, nicht Nietzsche. Friedrich Nietzsche war ein Philosoph. Er lebt schon lange nicht mehr. Mijn naam is Niezen. We zeggen Niet'zen, maar schrijven niezen. Maar voor mij moet de dokter niet komen, hahaha.

(In de keuken niest Emma. Cecille komt samen met de dokter binnen)

CECILE: Hier is de dokter!

EMMA: Stttt... Wees nog even stil! Ze is er al!

DOKTER: Wie is er al?

CECILE: Ho, de juffrouw...

DOKTER: Ha ja, de juffrouw die in 't café naar het huis van Steenssens vroeg...

EMMA: Jij weet dat al?

DOKTER: Ach, 't is een klein dorp en als huisarts kom ik overal...

CECILE: Zou zij die Oostenrijker kennen? Ze zijn zo te zien druk in gesprek. Het kan toch geen toeval zijn dat we hier een jaar lang geen enkele gast krijgen en dan plotseling twee tegelijk in dezelfde week. Daar zit iets achter...

DOKTER: Ik vraag me af waarom ze naar Steenssens vroeg. Alleen de oudere inwoners van ons dorp herinneren die jammerlijke geschiedenis nog. Ik weet er zelf nauwelijks iets van. Het was nog de vorige dorpsdokter die het overlijdensattest schreef.

PEER: ...die dokter nam meer geheimen mee in zijn graf...

CECILE: Een borrel, dokter? De fles staat er nog. De agent is juist buiten.

DOKTER: Graag juffrouw Cecile, schenk maar in. Een borrel a day, keeps the doctor away. Maar hier komt hij er speciaal voor, hahahah...

(Cecile neemt een glas uit de kast en schenkt de dokter een borrel in)

DOKTER: *(haalt zijn bloeddrukmeter tevoorschijn)* Wie eerst? Ik ben er vrij gerust in, hoor! Jullie zijn ijzersterk en kerngezond. Maar een beetje controle af en toe kan nooit kwaad.

CECILE: Begin maar met mij, dokter.

DOKTER: *(meet haar bloeddruk)* Hm, 12 over 7...

EMMA: *(kijkt naar de klok)* Helemaal niet dokter, helemaal niet. 't Is al bijna middag ...

DOKTER: Haar bloeddruk, Emma. 12 over 7... Dat is prima, hoor! Voor jonge vrouwen zoals jullie, kan dat niet beter.

EMMA: Ach, charmeur...

DOKTER: Ik meen het! Vorige week was haar bloeddruk hoger.

CECILE: Ja, maar toen kwam ik net terug van het dorp. En de schoelie die op de hoek van de Kerkstraat woont en een hele dag

geen klap uitvoert, maar wel de mensen begaapt, had zijn hond laten loslopen. Ik heb het niet voor honden, dat weet je. Ik heb het in 't geheel niet voor dieren. Ik ben er allergisch voor. En dan krijg ik overal jeuk. Dus maakte ik me maar snel uit de voeten. Ik was juist binnen toen jij arriveerde. Een mens zou voor minder hogebloeddruk krijgen.

DOKTER: *(lachend)* Dus als jij ziek bent, mag ik jou ook geen paardenmiddel voorschrijven, juffrouw Cecile?

(Terwijl hij ook de bloeddruk neemt van Emma, zijn borrel rustig leegdrinkt en het glas nog eens laat bijvullen, gaat de conversatie op het terras door)

LYNN: Jij bent dus schrijver?

NIEZEN: Ja... Soms denk ik, dat ik maar een vak had moeten leren...

LYNN: Hahaha... Wat schrijf je dan? Romans?

NIEZEN: Soms historische romans, soms liefdesverhalen,...

LYNN: Detectives ook?

NIEZEN: Dat is mijn specialiteit! Een lekkere whodunit! Niet gemakkelijk, maar heerlijk!

LYNN: Spannend! En nu werk je aan een nieuw boek?

NIEZEN: Ja, als ik twee weken goed doorwerk, is het klaar. Ik trek me telkens terug in een stil dorp waar niets gebeurt, dat me kan afleiden. Ik snuif er de sfeer op en dat bevordert mijn inspiratie.

LYNN: Dan zit je hier wel op de juiste plaats. Een stil dorp waar niets gebeurt... Ik denk dat ze dit dorp zelfs binnen zetten als 't regent...

(Ondertussen in de keuken)

CECILE: Zeg wat je wilt, maar de agent heeft me toch aan het denken gezet. Kijk die twee daarbuiten nu eens aan. Stel nu dat het oude bekenden zijn en ze in een samenzwering zitten... Smokkel, of zo. Of valsemunterij. Misschien zoeken ze wel speciaal twee bejaarde vrouwen op, om...

DOKTER: In dat geval zijn ze hier aan het verkeerde adres, vrees ik.

EMMA: De jaren beginnen wel te tellen, dokter.

(Lynn knikt Otto Niezen ten afscheid en gaat naar de deur. Ze klopt aan)

DOKTER: Ik zal maar opstappen, dames. Jullie zijn allebei kernegezond. Houdt het zo!

EMMA: *(terwijl ze naar de deur van het terras gaat om Lynn binnen en de dokter uit te laten)* Dat proberen we, dokter, dat proberen we... Dag, juffrouw...

LYNN: Dag, mevrouw. Ik werd in het dorp naar hier verwezen en men zei erbij dat ik niet moest aanbellen, maar achterom komen...

EMMA: Dat is de kortste weg, juffrouw. Kom binnen. We zullen de kamer meteen in orde maken...

LYNN: De... kamer?

CECILE: Ha ja, jij bent toch die juffrouw uit Australië die hier komt logeren en die op zoek was naar de St...

EMMA: ...naar logies!!

LYNN: Jullie weten dat al?

PEER: ...wat geheim moet blijven, blijft geheim... Maar wie van dit dorp is, weet alles...

LYNN: Hu?

EMMA: Let niet op hem, juffrouw. Peer is een arme, eenzame man. Hij logeert hier permanent. De sukkelaar heeft niets en niemand meer...

CECILE: Af en toe knapt hij klusjes voor ons op. Het is altijd handig om een man in huis te hebben...

LYNN: Dat vind ik ook!

CECILE: En buiten een bordje eten, kost hij ons niks...

EMMA: Peer is de dorpsfilosoof.

LYNN: Leuk! Dag Peer!

PEER: ...er staan grootse dingen voor de deur...

LYNN: Wordt er een nieuwe koelkast geleverd?

PEER: *(staat op en komt dichterbij)* Lach maar... Je blijft niet lachen. Jij zeker niet. Niemand lacht echt, in dit dorp. Men doet maar alsof...

LYNN: Hohoho, moet ik nu bang worden?

EMMA: Neen hoor, juffrouw. Peer doet altijd nogal zwaarwichtig...

PEER: Bang! Dat is de reden waarom dit dorp nog bestaat... De angst houdt het in leven...

LYNN: En waarvoor moeten we dan bang zijn, heer Peer?

PEER: Voor de geheimen, juffrouw! Niemand mengt zich ongestraft in de geheimen...

EMMA: Kom Peer, nu is het wel genoeg. Wil je een kom soep? Of een kopje koffie? Wij hebben nog werk...

CECILE: Ja, met twee gasten hebben we onze handen vol...

PEER: Ja, ik ga al. Ik zal gaan... Maar vergeet niet wat ik gezegd heb! Er hangen donkere wolken boven dit dorp! De hemel zal open scheuren, het zal donderen en bliksemen, en het helle vuur zal losbarsten. De brand zal toeslaan en alles vernietigen. *(geheimzinnig tot Lynn)* De paarden van de Apocalyps zullen dit dorp vertrappelen!

CECILE: *(onderbreekt)* Jaja, Peer, ga nu maar. Het wordt een warme dag. Je kunt in het schuurtje nog een dutje doen, als je wilt. We zoeken je wel als 't eten klaar is. *(Werkt hem buiten langs het terras. Peer vergeet de achterdeur te sluiten)*

PEER: *(buiten, tegen Herr Niezen)* Hemel en hel zullen dit dorp vernietigen... Wee degene die de steen oplicht en de demonen laat ontsnappen!

NIEZEN: *(lakoniek)* Ja bestimmt, das glaub'ich auch!

(Exit Peer)

LYNN: Een vreemde kerel die Peer...

EMMA: Ach, hij doet niemand kwaad. Maar soms weet hij het allemaal niet zo goed meer...

CECILE: En jij komt dus uit Afrika, juffrouw?

LYNN: Uit Australië.

CECILE: Van zover...? En blijf je lang?

LYNN: Dat weet ik niet. Ik heb niet echt een planning. Hier zou ik een week willen logeren. Als dat kan, tenminste?...

EMMA: Ho ja, zeker wel...

LYNN: En daarna zie ik nog of ik terug ga of verder reis. Wie weet, misschien blijf ik hier wel wonen, hahaha!

CECILE: (*achterdochtig*) Je hebt wel weinig bagage bij je, voor zo'n verre reis?

LYNN: Ho, maar deze rugzak... dat is maar mijn kleine bagage. Ik heb nog twee koffers in een kluis op de luchthaven staan.

CECILE: En je spreekt ook goed Nederlands voor iemand uit Australië? Lessen gevolgd, zoals die meneer daarbuiten, misschien?

LYNN: Die meneer? Je bedoelt, Otto Niezen? Ja, dat is wel knap van hem, om eerst de taal van het land een beetje te leren, voor hij ernaartoe gaat... Hij spreekt het zeer vlot, trouwens. Natuurlijk hoor je wel een accent, maar toch...

EMMA: Jij spreekt het zelfs nog beter!

LYNN: Heu,... voor mij is het eigenlijk mijn moedertaal. Ik werd hier geboren. In de buurt van de hoofdstad. Maar toen ik 10 was, verhuisde mijn vader met ons naar Australië. Mijn moeder was er met zijn beste vriend vandoor gegaan en hij wilde een totaal nieuw leven beginnen. Maar hij stond erop dat we bleven Nederlands praten. Alleen onze naam mochten we veranderen. Men noemde mij vroeger Leentje. Dat is dus met de jaren Lynn geworden. Mijn zus Jaklien noemen we nu Jacky.

CECILE: Lynn en Jacky... Maar jullie heten eigenlijk Leentje en Jaklien? Leentje en Jaklien... Die namen zeggen me iets. Van heel lang geleden. Twee kleine meisjes... Maar meer kan ik er me niet van herinneren.

EMMA: Ach, een mens hoort zoveel namen in zijn leven...

CECILE: En nu ben je dus terug gekomen? Op zoek naar je afkomst?

LYNN: Ach, mijn roots... Ik probeer vooral vage herinneringen een plaats te geven. Flarden die soms nog in mijn geheugen zitten, maar waarvan ik toch de contouren niet meer zie.

CECILE: En is je vader erin geslaagd? Dat nieuwe leven...?

LYNN: Daddy... Ach, dat is een droeve geschiedenis... Papa werd vermoord.

EMMA: Hoooo!

(Op het terras vangt Otto Niezen flarden van het gesprek op en begint aandachtiger mee te luisteren)

CECILE: Wat jammer...

LYNN: Het gebeurde al enkele jaren geleden. Er was niemand thuis, behalve hij. Waarschijnlijk werd hij verrast door een inbreker. Er ontstond een gevecht en hij werd neergestoken. Volgens het verslag zou hij al neergelegd hebben op dat ogenblik. Wel twintig messteken kreeg hij. Er was geen enkel orgaan ernstig geraakt, maar omdat het lang duurde voor men hem vond, bloedde hij waarschijnlijk dood.

EMMA: Och arme...

LYNN: Mijn zus en ik waren gelukkig al volwassen. Ik weet niet hoe we het anders hadden beredderd... Twee meisjes in een vreemd land...

CECILE: Ga vlug zitten, juffrouw. Ik schenk je een kopje koffie in.

EMMA: En Cecile draagt daarna je rugzak naar de kamer en maakt het bed op.

CECILE: Dat is zo klaar! Daar hoeft ik niet speciaal nu voor te zorgen... *(zet er zich nieuwsgierig bij aan tafel)* En die inbreker? Hebben ze die ooit gevat?

LYNN: Natuurlijk niet. Australië is zo groot en er gebeurt elke dag wel iets. Ik denk zelfs dat men niet eens de moeite gedaan heeft om ernaar te zoeken...

EMMA: Hoe overleef je toch zo iets!

LYNN: Ik heb het met behulp van een bevriend psychiater een plaats kunnen geven. Niet gemakkelijk, maar toch... Mijn zus heeft het er moeilijker mee. Zij lijdt onder een vreselijke verlatingsangst. Dat is al begonnen na het verdwijnen van moeder. Uitwijken naar Australië, was voor haar geen goede zaak.

EMMA: Erg...

LYNN: Als ze mijn zus niet was, zou ik denken dat ze me soms stalkt. Echt waar, ze geraakt in paniek als ik er niet ben. Dan krijgt ze aanvallen die ze niet kan beheersen. En het wordt nog erger als iemand over papa met haar praat. Dan wordt ze hysterisch en krijgt woede-uitbarstingen. Levensgevaarlijk is ze dan. Alleen ik, kan haar kalmeren.

CECILE: Maar waar is ze dan nu? Als het zo erg is, durf jij haar dan achterlaten en alleen naar Europa komen?

LYNN: Geen nood! Ze weet me altijd te vinden. Als ze het moeilijk krijgt, neemt ze het vliegtuig en volgt me. Zelfs als ze niet weet waar ik naartoe ben, dan nog is ze in staat om het uit te pluizen.

EMMA: Laat ze maar komen, we hebben nog drie kamers vrij.

CECILE: Ik blijf het toch maar gevaarlijk vinden, hoor! Stel je voor dat ze hier zo'n crisis krijgt, ik zou me geen ogenblik veilig voelen...

EMMA: Overdrijf nu niet, Cecile. Bovendien houdt de dorpsagent een oogje in 't zeil. Hij zal elke dag langskomen, zei hij.

LYNN: *(schrikt)* De politie? Elke dag?

CECILE: Dat beloofde hij toch. Het geeft ons een veilig gevoel.

LYNN: Hebben jullie dat dan niet in dit vredige dorpje? Bang dat iemand gif in 't eten mengt, of met je keukenmes aan de haal gaat?

CECILE: Dit vredige dorpje... Je weet het maar nooit. De tijden zijn niet meer zoals vroeger... Trouwens, was het hier vroeger beter?

EMMA: Vroeger is voorbij, Cecile.

CECILE: Kom juffrouw, ik zal je nu naar je kamer brengen. Dan kan je je bagage daar achterlaten en je een beetje oprissen, als je dat wilt.

LYNN: Ja, heel graag, mevrouw.

(Exit Cecile en Lynn)

EMMA: *(voor zichzelf)* Leentje en Jaklien... Zoveel jaren geleden. Kleine meisjes... Dat is toch onmogelijk!... Wij kunnen hen niet gekend hebben. Ze woonden in de hoofdstad, zegt ze... *(Het licht dimt)*

EINDE VAN HET EERSTE BEDRIJF

TWEEDE BEDRIJF

(Zelfde tijd en setting als einde van eerste bedrijf. Emma zit nog steeds op haar stoel, Otto Niezen zit nog steeds op het terras te werken. De politieagent komt nerveus aangelopen door de tuin en stormt hijgend de achterkeuken binnen)

AGENT: Dames... Heu, dames... Heu, juffrouw Emma bedoel ik... Moet je nu eens luisteren! *(Tracht zijn ademhaling onder controle te krijgen)*

EMMA: Ho, al terug, agent?

AGENT: Ja... Dat moeten jullie weten! Ik... ik...

EMMA: Zet je even rustig neer, agent, en neem nog een borrel. Is er iemand verongelukt of zo? Hopelijk zal je nieuws toch niet zo vreselijk zijn, hoop ik?

AGENT: Neen... nee... Vreselijk, niet! Maar verrassend... En verdacht! *(schenkt zich een borrel in)* Ik was na mijn bezoek daarstraks nog even langs 't dorpscafé gegaan. Gewoon om poolhoogte te nemen. Bij de oude Van Damme. Ik zou niet willen dat die man iets overkomt, zeg ik altijd maar. En, wie zie ik daar?

EMMA: De stamgasten die er een uur voordien ook al zaten?

AGENT: Heu, ja... die zaten er ook nog. Maar er was nog iemand. Iemand vreemd. Een jonge vrouw!

EMMA: Je bedoelt juffrouw Lynn, die hier logeert?

AGENT: Neen, die zag ik er vanmorgen al. Voor ik naar jullie kwam. Nu was 't een andere. Hoewel, een andere...?

EMMA: Wat bedoel je agent?

AGENT: Wel, er was een jonge vrouw in 't café. Net zoals die ene, maar misschien iets ouder. Ze vroeg of iemand haar zuster had gezien? Eerst zegden de mensen niets tegen haar. Maar ze drong aan. En toen zei de oude Van Damme dat ze een kamer had bij jullie. En toen vroeg ze of hier nog kamers waren en of zij hier ook kon logeren. En toen bestelde ze een kopje koffie. Dat was het derde al dat Van Damme vandaag moest maken. En de elektriciteit viel weer uit. En toen,... en toen,...

EMMA: Dat is goed nieuws, agent. Straks hebben we onverwachts drie gasten tegelijk!

AGENT: Goed nieuws,...Ik weet dat zo niet, juffrouw Emma. Er is iets vreemds met die vrouwen. Ze praten eigenaardig. Ze spreken vlot Nederlands, en toch ook weer niet...

EMMA: Ik weet hoe dat komt, agent. Juffrouw Lynn vertelde dat hun vader naar Australië uitweek toen zij nog kinderen waren.

AGENT: Dat is niet alles, juffrouw Emma. Het is verdacht, zeg ik altijd maar. Weet je wat die andere ook vroeg aan de oude Van Damme?

EMMA: Melk en suiker voor haar koffie?

AGENT: Nee, ze vroeg waar de familie... Steenssens woonde!

EMMA: Steenssens...

AGENT: Herinner je dat die eerste vrouw daar ook naar gevraagd had en dat niemand had willen antwoorden?

EMMA: Steenssens... Wat zouden zij met Steenssens hebben? Dat drama is al zo lang geleden... Het moeten nog kleine kinderen geweest zijn in die tijd.

EMMA: Ha ja, hun vader nam hen mee naar Australië toen ze 10 jaar oud was. En zij lijkt me nu toch al een heel eind in de dertig.

AGENT: Eerlijk gezegd, weet ik heel weinig over die affaire Steenssens. Ik heb het alleen maar van horen zeggen. Of juist: van er horen over te zwijgen... Ik was nog te jong om het me te herinneren. En de agent die hier voor mij de orde handhaafde, is al lang gepensioneerd. Bovendien zit hij in een instelling voor demente bejaarden. Ik durf wedden dat de naam Steenssens hem niets meer zal zeggen.

EMMA: 't Is te hopen. We kunnen beter die dingen laten rusten.

AGENT: Maar jij herinnert het je nog wel allemaal, juffrouw Emma.

EMMA: Iedereen van onze leeftijd herinnert het zich, agent. Het was een schandaal waarover nooit een woord gezegd werd, maar waar iedereen het fijne van dacht te weten.

AGENT: Was het geen dubbele zelfmoord of zoiets?

EMMA: Het waren brave mensen, de Steenssens. Oorspronkelijk waren ze niet van 't dorp. Ze kwamen uit het binnenland en hadden hier een huis gekocht. Ze waren vriendelijk en vielen niemand lastig. Op een dag bleven de luiken dicht. Ze gingen niet meer naar de winkel. Bij de boer waar ze melk en eieren kochten, bleven ze ook weg. Het was verdacht. Jouw voorganger ging eens kijken of alles in orde was. Hij keek door het raam van de achterdeur en zag niets. Maar... de deur was niet op slot. Hij ging binnen en rook een vreselijke gasgeur. Meteen begon hij te verluchten en wachtte. Daarna inspecteerde hij het huis en vond boven in bed twee lijken.

AGENT: Ja, dat hoorde ik ook ooit vertellen...

EMMA: Maar dat was niet alles...

AGENT: Twijfelde men eraan dat het wel een ongeluk was?...

EMMA: Neen, het was geen ongeluk. De gasfles uit de keuken, stond in de slaapkamer. Ze hadden ze verplaatst, open gedraaid en dan gaan slapen. De deur en de ramen waren goed afgesloten.

AGENT: Zelfmoord, dus?

EMMA: Dat vermoedde de agent, want er lag een afscheidsbrief.

AGENT: Wat een drama!

EMMA: Het drama verspreidde zich zoals een olievlek over het hele dorp. Er werd zelfs gefluisterd dat het een gecamoufleerde moord geweest zou zijn.

CECILE: Ach ja, je weet hoe rap de mensen praten, en eens hun fantasie dan wat op hol slaat...

EMMA: De Steenssens schreven in hun brief beschuldigingen die bijna onbegrijpelijk waren. Ze moeten zeker heel opgewonden zijn geweest toen ze die brief schreven, want er stond weinig concreets in. Ze beweerden dat ze zich schuldig voelden aan verschrikkelijke dingen. Ze konden er niet meer mee voortleven. Het had iets te maken met misbruik van kinderen... Van kinderen, agent!

AGENT: Ik ga proberen dat ik het dossier nog eens kan inkijken. Was het trouwens wel zelfmoord? Schreven ze die brief zelf wel? Hoe is dat onderzoek destijds gevoerd? We spreken over tientallen jaren geleden... Ik zeg altijd, juffrouw Emma, dat de perfecte moord bestaat. Namelijk, die waarvan je niet vermoedt dat het een moord is.

EMMA: Agent, is het niet beter om alles te laten rusten?

AGENT: Waarom, juffrouw Emma? Waarom?

EMMA: Omdat er destijds geen onderzoek gevoerd werd. Jouw voorganger sprak af met de dokter die toen in het dorp woonde, dat de Steenssens allebei een natuurlijke dood stierven... Het geheim werd doodgezwegen. De afscheidsbrief is nooit tot bij het parket geraakt... Het is zelfs goed mogelijk, dat er niet eens een dossier van bestaat.

AGENT: Dat is vreemd! Het lijkt wel of de oude dokter en de agent er zelf bij betrokken waren?

EMMA: Dat denk ik niet, agent. Zij niet...

AGENT: Zij, niet? Wat bedoel je, juffrouw Emma?

EMMA: Er stond in die brief een vreemde verwijzing. Het kwam erop neer dat de Steenssens er zelf niets mee te maken hadden, maar op een of andere manier in het schandaal gebruikt werden. De eigenlijke dader zou een vooraanstaand inwoner van het dorp zijn geweest. Daarom kwam er nooit een onderzoek.

AGENT: Een vooraanstaand inwoner van het dorp? Dit is een heel landelijk dorp, met allemaal gewone, hardwerkende mensen, zeg ik altijd maar. Wie was hier dan vooraanstaander dan anderen, juffrouw Emma?

EMMA: Laat het rusten, agent, laat het rusten... Iedereen hier in het dorp draagt wel een mandje mee, met enkele rotte appels uit het verleden. Neem nu Peer, die hier bij ons verblijft... De arme man! Zelfs de oude Van Damme uit het café. Zelfs wij, agent...

AGENT: Dat weet ik, juffrouw Emma. En als je 't mij vraagt, komen al die rotte appels uit dezelfde boomgaard...

EMMA: We begrijpen elkaar, agent, we begrijpen elkaar... Maar de boom is al enkele jaren geveld. We kunnen er beter een streep onder trekken.

(Jacky komt over het tuinpad naar het terras gestapt)

JACKY: *(tot Niezen)* Goeiemorgen, men zei me in het dorp dat hier kamers verhuurd worden?

NIEZEN: Kamers? Zimmer? Jawohl! Ga maar binnen, de juffrouw is in de keuken bezig...

JACKY: Dank je wel. Weet je misschien of mijn zus hier ook logeert? Ze zou vandaag aangekomen zijn.

NIEZEN: Die andere Fräulein? Ja sicher! Heel vriendelijk meisje, deine Schwester.

JACKY: *(Opgelucht)* Oef! Dan kom ik net op tijd! Bedankt alleszins...

(Ondertussen in de keuken)

AGENT: *(wijst naar buiten)* Ze heeft de weg gevonden, juffrouw Emma.

EMMA: Kan jij haar even binnen laten, agent? Haar zus zal wel verrast zijn, dat ze hier al zo snel arriveert.

AGENT: Verwachtte ze haar dan?

EMMA: Ach, dat is een lang verhaal, agent... (*Agent gaat naar de deur en laat Jacky binnen*) Kom binnen, juffrouw. Jij bent Jacky?

JACKY: Ho ja! Hoe weet je dat, mevrouw?

EMMA: Ik vermoedde het. Je zuster Lynn logeert hier ook en zij vertelde dat je waarschijnlijk heu,... snel zou opdagen. En de agent hoorde je daarstraks in het dorpscafé de weg vragen...

JACKY: Nieuwtjes verspreiden zich hier snel, zo te merken. Ik vroeg eigenlijk de weg naar het huis van Steenssens. Toen zei men dat Lynn er ook al naar gevraagd had en dat men haar naar hier verwezen had.

AGENT: Als alles in orde is, dan stap ik maar weer eens op, juffrouw Emma. En vergeet het niet: als er problemen zijn, dan ben ik in de buurt, zeg ik altijd maar!

EMMA: Dat is heel goed, agent. Het geeft ons een veilig gevoel...

(*Exit agent*)

JACKY: Verwachten jullie problemen?

EMMA: Neen, hoor. Dit is een rustig dorp, juffrouw.

(*Cecile en Lynn komen opnieuw binnen*)

LYNN: Jaklien!! (*Tot Emma en Cecile*) Zie je, ik zei het jullie nog... Het zal niet lang duren vooraleer ze...

JACKY: Leentje! Eindelijk heb ik je gevonden! Je bent al een week weg. Ik moest wachten op het volgende vliegtuig naar Europa. Is alles goed met je?

LYNN: Behalve dat ik deze ochtend de notaris vermoord heb, is hier niets aan de hand!

JACKY: Ach, is het dat maar?!

CECILE: (*geschrokken*) De notaris? De notaris vermoord?

LYNN: Hahahaha...

EMMA: Waarom zeg je dat, juffrouw Lynn? Kende jij dan de notaris?

JACKY: Let er niet op, mevrouw. Mijn zus maakt altijd nogal vreemde grapjes.

EMMA: Een moord vind ik geen grapje meer.

CECILE: Maar wel spannend! En vooral als het om de notaris gaat... De man is al jaren dood! Wat mij betreft, mag hij gerust vermoord zijn...

EMMA: Cecile! De notaris was een achtenswaardig man!

CECILE: Ja, we zullen het daar maar bij houden.

EMMA: Zal Cecile jou ook je kamer aanwijzen, juffrouw Jacky? Als 't meevalt, dan lunchen we over een uurtje of twee.

JACKY: Hoe vond jij jouw kamer, Leentje? Misschien is ze wel groot genoeg om ze samen te delen?

LYNN: Jouw kamer ligt waarschijnlijk precies naast de mijne en er is een verbindingsdeur, zus. We kunnen die open laten, als je dat wilt?

EMMA: Ja, dat kunnen jullie. Dan lijkt het één grote kamer.

CECILE: Dan kunnen jullie elkaar beter in 't oog houden...

EMMA: Cecile!

CECILE: Kom, juffrouw Jacky. Is dat al de bagage die je bij je hebt?

(Exit Cecile en Jacky)

EMMA: Vreemd dat we plotseling drie gasten tegelijk hebben... De kamers hebben bijna een jaar leeg gestaan...

LYNN: Drie? Tja, mijn zus en ik moet je maar als één beschouwen.

EMMA: ...terwijl dit ten slotte een godvergeten dorp is. Hoe komen jullie hier eigenlijk terecht? Verloren gereden?

LYNN: Neen, hoor. Met de trein en met de bus en dan nog een heel eindje gewandeld. Zijn we gewoon van thuis, vond het dus niet zo erg.

EMMA: Maar hier dan nog wel...

LYNN: Ja, ik wilde dit dorp nog eens terug zien. Voor we naar Australië vertrokken, was ik hier al. Het is wel erg veranderd. De kerk herinner ik me nog. De gevel van het dorpscafé ook, al was ik er nooit binnen geweest. Maar de weidsheid is gebroken. De landerijen zijn weg. Het dorp lijkt wel volgebouwd met flatgebouwen!

EMMA: Dat is ook zo... De bevolking werd ouder. Zoals wij. Het waren bijna allemaal landbouwers. Akkerbouw vooral, ook een beetje veeteelt. Toen kwamen de projectontwikkelaars. We kregen allemaal een goede prijs voor onze gronden. De notaris regelde dat voor iedereen. En we verkochten. De meesten kregen een luxeflat in ruil en waren tevreden. Maar Cecile en ik wilden eerst niet verkopen. We moesten uiteindelijk wel, want we konden zelf de boerderij niet meer beheren. Met het geld dat we voor de gronden kregen, lieten we de hoeve verbouwen tot een gastenverblijf en de rest hebben we belegd.

LYNN: Goed belegd, hoop ik?

EMMA: Cecile regelde dat. Zij is ermee naar de stad getrokken. Bij de bank. Dat was veiliger.

LYNN: Veiliger?

EMMA: Ach ja, sommigen wilden die hele hoge intresten en lieten zich ompraten door adviseurs. Door de notaris, onder andere. Of door De Kuyper ook, ja... Maar toen kwam de crisis en ze waren bijna alles kwijt.

LYNN: Verging het die dorpsfilosoof ook zo?

EMMA: Ach, laten we het verleden maar rusten.

(Cecile en Jacky komen weer op)

CECILE: *(pikt meteen in op het gesprek)* Peer is het slachtoffer van die oplichter, Emma. Jij vergoelijkt altijd alles, maar het mag eens gezegd worden. En die adviseurs waar je het over had, dat was onder andere de notaris. En De Kuyper ook, ja... Die oplichter van de supermarkt, is er met Peer zijn huis en al zijn geld vandoor! De smerige dief...

LYNN: Hoooo...

EMMA: Ach, we redden ons hier allemaal wel. Van wrok is nog nooit iemand beter geworden.

JACKY: Ik ga even verder kennis maken met de andere gast. Gedraag je wat, Leentje!

LYNN: En jij, beheers je wat, Jaklien...

(Lynn gaat naar het terras - Exit)

CECILE: Mij wringt het na al die jaren nog steeds, Emma. En jou ook, daarvoor ken ik je al te lang. Alleen probeer jij het te verdringen omdat je niet meer mobiel bent. Jij sluit je op in een lieve wereld die ophoudt aan de deur. Maar ik kom buiten. Ik kom

onder de mensen. Ik hoor en zie wat er leeft in het dorp. Iedereen houdt de lippen stijf op elkaar, maar in hun hart zitten ze vol wrok. Ten slotte heeft de notaris ons even hard bedrogen als Peer en al die anderen! En die schoonzoon van hem is al een even grote crimineel.

EMMA: Laat het nu rusten, Cecile. Gedane zaken nemen geen keer.

LYNN: Ik dacht dat jullie geld goed belegd was, zei juffrouw Emma?

CECILE: Gelukkig wel! Maar we kregen veel te weinig. De notaris overhaalde hier iedereen om zijn grond te verkopen. Hij had kopers die er goed voor wilden betalen. Dat leek in 't begin zo. Maar we verkochten voor de prijs van landbouwgrond. En aan wie verkochten we? Aan een anonieme koper. Die verkocht de grond binnen de maand door aan... De Kuyper! De schoonzoon van de notaris. En nog geen half jaar later werden de landerijen ingekleurd als bouwzone. Hij bouwde overal flatgebouwtjes, tot het hele dorp vol stond. En in de koopovereenkomst liet hij zetten dat de mensen bij hem geld moesten lenen om te kunnen kopen, en dat nergens een winkel mocht worden uitgebaat. Daarom moeten we nog steeds naar zijn supermarkt. De andere winkel ligt 8 kilometer verderop. Daar geraken we niet meer. Het was een vuile streek! En de notaris speelde natuurlijk met hem onder één hoedje.

(Ondertussen buiten op het terras)

JACKY: Hellow?

NIEZEN: Grüss Gott!

JACKY: Leuk optrekje is het hier! En jij verblijft hier ook enkele dagen?

NIEZEN: *(klapt laptop dicht en neemt een pauze voor een praatje)*
Een rustig dorp is de ideale plaats voor een schrijver om te werken. Inspiratie, door niets gestoord, regelmaat...

JACKY: Oei, en dan kom ik jou storen?

NIEZEN: Neen hoor! Ik heb best wel zin in een praatje. Ben al de hele voormiddag aan het schrijven...

JACKY: Jij bent schrijver?

NIEZEN: Ja, speurderromans.

JACKY: Boeiend! En je bent Zwitser?

NIEZEN: Oostenrijker.

JACKY: Je spreekt wel goed Nederlands...

NIEZEN: Ja, ik volgde in Wenen een taalbad om me hier een beetje uit de slag te kunnen trekken. Ik heb nogal een talenknobbel.

JACKY: Maar hoe haalt een Oostenrijks schrijver het zich in het hoofd om hier neer te strijken?

NIEZEN: Toeval. Ik bekeek de kaart, las de naam van het dorpje en dacht: daar moet ik naartoe. En in het dorpscafé verwezen ze me naar...

JACKY: En zo kwam je bij die twee oude dames terecht? Even toevallig als ik?

NIEZEN: Zo is het ongeveer gegaan, ja...

JACKY: Wat vind je van hen? Vallen ze wat mee?

NIEZEN: Het zijn schatjes! De ene klaagt altijd en de andere wijst haar terecht. Maar het is wel de klaagster die de hele boel bereddert, want de oudste lijkt me eerder te profiteren van haar...

JACKY: Dat stelde ik ook al vast. De ene die altijd klaagt en roddelt, bedoel ik. Maar ze is nog wel kwiek voor haar leeftijd. De andere zit maar in haar zetel. Het schijnt dat ze zoveel reuma heeft dat ze nauwelijks nog kan bewegen en nooit meer buiten komt.

NIEZEN: Ik weet het niet. Ze zit daar inderdaad altijd maar. En je ziet ze nooit buitenkomen. Maar vannacht was er iets vreemds...

JACKY: Vannacht? Zag je haar buiten gaan?

NIEZEN: Neen, ik zag haar binnen komen.

JACKY: Hoe kan dat?

NIEZEN: Ik was opgestaan rond half vijf. Ik kwam in de keuken en er hing een indringende eucalyptusgeur. Eerst kon ik die niet thuisbrengen. Maar toen ik even later in een hoekje van het terras een sigaretje stond te roken, begon ik het te begrijpen. Ik zag in de verte iemand naderen. Ik trok me een beetje meer terug in de schaduw en doofde mijn sigaret. Het was juffrouw Emma. Hoe onbeholpen ze ook in haar stoel zit, zo fluks stapte ze vannacht door. Ik weet niet waar ze vandaan kwam of wat ze midden in de nacht buiten deed, maar ik vond het wel verdacht.

JACKY: Groeien hier eucalyptusbomen? Ik dacht dat die alleen bij ons in Australië te vinden waren?

NIEZEN: Niet te chauvinistisch, Fräulein! Zelfs in Engeland en Schotland kan je ze vinden. Er bestaan ook winterharde soorten van.

JACKY: En je ruikt die tot in de keuken?

NIEZEN: Neen, daarvoor was de geur te scherp. Ik rook eucalyptusolie.

JACKY: Ze is misschien verkouden?

NIEZEN: Die olie wordt ook gebruikt tegen reuma. Volgens mij is ze vannacht opgestaan, heeft zich stevig ingesmeerd en is dan buiten gegaan. God weet waar naartoe...

JACKY: Ze werd misschien wakker van de pijn?

NIEZEN: Dat zou kunnen... Maar waarom was ze dan aangekleed met schoenen en al, toen ik haar uit de tuin zag komen? Zelfs nu nog, zoals ze daar zit... Je zou toch denken dat iemand die een hele dag in een zetel zit, pantoffels draagt... Vreemd in elk geval!

JACKY: Ben je wel zeker dat zij het was? Ten slotte was het pikdonker?

NIEZEN: Echt zeker weten, doe ik het niet. Het was inderdaad donker. En haar manier van lopen kon ik ook niet herkennen, want ik zag Frau Emma nog nooit stappen. Maar het was alsof ik het aanvoelde...

JACKY: Misschien is het onschuldiger dan je denkt... Vindt een detectiveschrijver op den duur niet alles verdacht?

(Ondertussen in de keuken)

CECILE: Toch toeval, dat jullie precies op dezelfde dag hier arriveren, terwijl jij al een week eerder vertrok?

LYNN: Ho ja, ik bezocht nog enkele andere plaatsen en Jacky wist niet waar ik naartoe was. Dat moest ze eerst uitzoeken. En er is ook niet elke dag een vliegtuig.

CECILE: Hebben jullie hier nog familie wonen in dit land?

LYNN: Waarschijnlijk wel. Maar we hebben er nooit meer contact mee gehad. Misschien moet ik er maar eens naar op zoek gaan...

EMMA: *(onverwacht)* Waren de Steenssens familie van jullie?

LYNN: Neen, het waren verre kennissen van papa. Zij weten waarschijnlijk niet eens wat hem overkomen is. Zo wreed...

(Ondertussen op het terras)

JACKY: Wordt je werk ook vertaald?

NIEZEN: Neen, mijn boeken worden alleen in Oostenrijk uitgegeven.

JACKY: Jammer, ik wou ze wel eens lezen...

NIEZEN: Als je goed Nederlands kent, is het Oostenrijks niet zo moeilijk om te begrijpen. Je kunt altijd proberen... Maar in het Engels bestaan ze nog niet.

JACKY: Engels?

NIEZEN: Ja, jouw taal is toch het Engels?

JACKY: In Australië spreekt men geen Engels, hoor. Wij spreken Strine. Dat is, heu... dat is Australisch dus.

NIEZEN: Van de Aboriginals?

JACKY: Neenee, dat is nog iets heel anders. Strine is gewoon de voertaal van de Aussies. Voor een buitenstaander lijkt het op Engels, maar als je goed luistert versta je er bijna niets van. Het verschil is nog groter dan tussen het Fries en het Nederlands. We hebben eigen woorden, eigen klanken, een eigen spraakkunst.

NIEZEN: Het Oostenrijks is ook geen Duits. Maar het verschil is niet zo erg groot. Daarom was het niet zo moeilijk voor me om snel Nederlands te leren.

JACKY: Je spreekt het wel heel goed. Net alsof jouw ouders ook van hier uitgeweken zijn, zoals mijn vader.

NIEZEN: Ik volgde er in Wenen speciale lessen voor. In elk geval, jij spreekt het toch ook nog zeer vlot.

JACKY: Het is toch even wennen als je jarenlang alleen Strine gesproken hebt, hoor! Ik was twaalf toen we naar Australië vertrokken en ondertussen is mijn moedertaal toch wel een beetje een vreemde taal geworden voor me. Al spreekt daddy nog altijd Nederlands met ons.

NIEZEN: Je... papa?

JACKY: We wonen natuurlijk enkele honderden kilometer verderop ondertussen, want in Katherine is weinig te beleven. Maar dat was destijds juist wat hij nodig had...

NIEZEN: Nadat je moeder hem in de steek liet?

JACKY: Heu, in de steek liet? Dat is wel een speciale manier om je uit te drukken... Mama overleed aan een voedselvergiftiging toen ik 12 was.

NIEZEN: Ow!

JACKY: Ik weet er niet zoveel meer van. Via een tante van haar brachten mijn zus en ik toen de hele zomervakantie door bij kennissen van haar, op het platteland. In het najaar besloot papa om uit te wijken naar Australië en nam ons mee.

NIEZEN: En lukte het hem om daar een nieuw leven op te bouwen?

JACKY: Geen nieuw gezin of zo, maar hij begon een paardenfokkerij. In de buurt van het dorp is nog steeds een groot rodeopark. Daar groeiden we bij wijze van spreken op.

NIEZEN: En tot op vandaag spreekt hij dus nog altijd Nederlands?

JACKY: Ja, als een soort nagedachtenis aan moeder, is hij dat blijven volhouden.

NIEZEN: Vreemd...

JACKY: Vreemd?

NIEZEN: Ik dacht dat je vader ook overleden was.

JACKY: Papa? Papa leeft nog altijd, hoor. En ondanks zijn leeftijd, runt hij nog steeds de manege. Waarom dacht je dat hij overleden was?

NIEZEN: Ik hoorde zoiets... Een vreselijke gebeurtenis...

JACKY: Wat bedoel je?

NIEZEN: Ik zal eerlijk met je zijn, Jacky. Je zus vertelde het tegen de dames binnen...

JACKY: Leentje?!

NIEZEN: Ja.

JACKY: Pfff,... Is het weer zo ver, ja? Zij... zij, heu... zij heeft nogal een levendige fantasie. Weet je...

NIEZEN: Heu,...

JACKY: Leentje is ziek.

NIEZEN: Ziek? Ernstig?

JACKY: Het is best onder controle te houden. Maar zij leed nog erger dan ik onder het overlijden van mama. Zij was ook nog maar tien, toen. En daarna alles moeten achterlaten... De familie, de vriendinnetjes, de herinneringen,... Neen, de verhuizing naar Australië was voor haar geen goede zaak...

NIEZEN: Hoe ziek bedoel je eigenlijk?

JACKY: Geestelijk. Ze heeft psychosen. Ze verbeeldt zich het verleden. En als ze daarmee geconfronteerd wordt, ontsteekt ze in een tomeloze woede. Dan is ze in staat om de meest vreselijke ongelukken te begaan. Dat is de reden waarom ik hier ben. Ik ben de enige die haar bij een uitbarsting kan kalmeren. Ik mag ze eigenlijk geen ogenblik alleen laten. Ik volg haar overal...

NIEZEN: Ik zat op het terras te werken toen ze aankwam. Later ging Peer weg en die liet de deur open staan. Ik hoorde flarden van het gesprek dat ze met de dames voerde. Ze vertelde hoe jullie vader vermoord was. Met messteken. Het klonk heel geloofwaardig...

JACKY: *(Fel)* Papa leeft nog! Ik zeg je dat papa nog leeft. Is dat duidelijk of niet soms?!

NIEZEN: Jaja, natuurlijk geloof ik je.

(Terug naar de keuken)

LYNN: Vreselijk, die notaris! Ik begrijp niet dat jij daar zo rustig onder kunt blijven, juffrouw Emma.

CECILE: Ze kookt van binnen, juffrouw Lynn, geloof dat maar. Waarom dacht je dat ze zo schrok toen je daarstraks tegen je zuster grapte dat je de notaris had vermoord? Ik durf wedden dat zij daar heimelijk van droomt. Eerlijk gezegd, dromen we hier in het dorp, daar allemaal van. De notaris, of zijn schoonzoon...

LYNN: Die De Kuyper is dus met de dochter van de notaris getrouwd?

EMMA: Ja...

LYNN: Had hij ook geen zoon?

EMMA: De Kuyper?

LYNN: Neen. Had de notaris geen twee kinderen? Een jongen en een meisje?

(Het blijft heel even beklemmend stil. Emma en Cecile bekijken elkaar angstig)

LYNN: *(gaat even dieper op haar vraag in)* Ik dacht dat er ook een jongen was. Zo'n tien jaar ouder dan ik...

EMMA: *(kortaf)* Hij vertrok jaren geleden naar het buitenland en kwam nooit meer terug.

CECILE: Maar hoe kan jij dat weten, juffrouw Lynn?

LYNN: Heu,... Ik hoorde het waarschijnlijk in het dorp vertellen... Zou niet weten hoe ik het anders...

EMMA: In het dorp praat daar niemand over.

LYNN: Dat merkte ik. Ik vroeg waar de Steenssens woonden en zelfs daarop wilde niemand antwoorden. Ik vind het adres niet meer terug, met al die nieuwe wijken. Maar jullie weten dat toch wel?

EMMA: Nee...

CECILE: *(droog)* De Steenssens zijn allebei overleden. Al heel lang geleden.

EMMA: Hun huis werd afgebroken, de grond verkocht en nu staan er ook flats.

LYNN: Jammer... Ik dacht...

EMMA: Niet doen, juffrouw Lynn. Niet denken. In dit dorp denkt niemand nog.

LYNN: Ik ga maar eens kijken hoe Jacky het stelt. Dénk ik...

(Lynn gaat naar het terras)

LYNN: Hey, Jaklien... En Herr Niezen...

NIEZEN: Otto, bitte. Otto van Ottokar.

JACKY: En Niezen, van Atchie?...

LYNN: Kom Jaklien, we moeten Otto maar niet te veel lastig vallen. Willen wij samen eens naar het dorp wandelen? Een beetje frisse lucht happen? Dat zal ons allebei goed doen.

JACKY: Ja, dat denk ik ook. Wij moeten trouwens eens praten, Leentje...

NIEZEN: Blijven jullie maar rustig hier, Fräulein. Ik heb zelf behoefte aan een ommetje voor het middageten. Ik zie jullie straks wel. En ho ja, de keuken van Frau Cecilia ist ausgezeichnet! *(exit Niezen)*

JACKY: Vreemde kere! Hij zat hier geconcentreerd te werken, onderbrak voor een gesprekje toen ik buitenkwam en nu smeert hij hem!

LYNN: Is toch niets vreemds aan?

JACKY: Ik vraag me af waar zo'n man alleen, nu naartoe gaat in dit dorp?

(Lynn en Jacky zetten hun, voor het publiek onverstaaanbaar, gesprek voort. Het licht dimt om aan te tonen dat er enige tijd voorbij gaat. Daarna komt Peer aangelopen)

PEER: *(voor zichzelf)* ...de ruiters van de Apocalyps hebben hun tol betaald...

LYNN: Die zouden we de volgende keer ook mee kunnen nemen naar de psychiater!

JACKY: Hij doet wel raar, maar ik denk niet dat hij gevaarlijk is... Toch niet zoals...

(Peer loopt recht naar binnen)

PEER: *(tot Emma en Cecile)* ...recht is geschied..., ...laat ons dansen, dansen, DANSEN op zijn graf...

EMMA: Peer?

CECILE: Het eten is nog niet klaar, Peer. Je zult nog even moeten wachten.

PEER: Eten? Ik ben al voldaan. Dat ik dit nog heb mogen meemaken!... De smeerlappen boeten voortaan in de hel!

CECILE: *(tot Emma)* Hij heeft gedronken, denk ik.

EMMA: Toch denk ik van niet...

CECILE: Zo opgefokt zag ik hem nog nooit. *(Tot Peer)* Ben je naar 't café geweest, Peer? Bij de oude Van Damme?

PEER: Van Damme? Van Damme? Met welk geld zou ik op café gaan? Ze hebben me alles afgepakt, de smeerlappen! Zoals ze vroeger Van Damme zijn vrouw pikten. Maar nu boeten ze ervoor! Zelfs een paard draagt geen rottigheid op de rug!

EMMA: Ga even zitten, Peer, en kalmeer een beetje.

CECILE: *(kijkt door het raam en ziet de politieagent naderen)* Kijk daar, er moet toch wel iets aan de hand zijn in het dorp! Dat is al de derde keer deze voormiddag, dat de agent langs komt.

EMMA: Alweer?

PEER: ...te laat..., ...het gerecht komt altijd te laat...

(Agent loopt - zonder Lynn of Jacky op te merken - over het terras, recht naar de deur)

JACKY: Die is gehaast. Wil blijkbaar niet te laat komen...

LYNN: Hij zag ons niet eens!.

JACKY: Wat een geluk. Dan verdenkt hij ons ook niet...

LYNN: Stel dat hij recht naar ons was toegekomen, wat hadden we dan moeten doen?

JACKY: *(grapje)* Die gestolen diamanten meteen inslikken, natuurlijk!

LYNN: Hahaha... Die gestolen diamanten! Gekke zus!

JACKY: *(fel)* Hehe, jij noemt mij niet gek, verstaan?! Jij noemt mij niet gek! Niet gek!!

LYNN: *(sussend)* Neen, zus, natuurlijk niet...

AGENT: *(stormt de keuken binnen en merkt Peer op)* Peer hier? Dan weten jullie het al, dames?

CECILE: Onze naam is haas, agent. Wij weten van niets.

AGENT: Jij was toch nog vanochtend in de supermarkt, juffrouw Cecile?

CECILE: Jazeker! En men probeerde er mij voor de zoveelste keer op te lichten!

AGENT: Heb je er iets over gezegd, tegen De Kuyper?

CECILE: Natuurlijk niet! Ik had me voorgenomen een klacht in te dienen! Dat doe je toch bij de politie. Wie gaat er nu bij de duivel te biechten?

AGENT: Maar zag je hem?

CECILE: De Kuyper zie je daar nooit. Die laat zijn vrouw al het werk doen. Zij is dan wel de dochter van de oude notaris, stinkendriek, maar toch een sloortje. Het is al meer gebeurd dat ik

haar tegen klanten hoorde zeggen dat ze van de trap gevallen was of tegen een deur aangelopen... Ze heeft elke week blauwe plekken!

AGENT: Dus, jij hebt De Kuyper niet gezien vandaag?

CECILE: Neen, gelukkig niet. Die is meer met zijn paarden bezig dan met zijn groenten.

EMMA: Maar wat is er dan aan de hand met De Kuyper, agent?

AGENT: Tja, dan zal ik jullie het slechte nieuws maar zelf vertellen...

EMMA: Slecht nieuws?

AGENT: De Kuyper is van zijn paard gegooid en ongelukkig ten val gekomen. Hij lag meteen in coma. De dokter heeft hem nog naar het ziekenhuis vervoerd, maar daar heeft men hem niet meer kunnen redden. Hij is haast onmiddellijk na aankomst overleden...

CECILE: Hm, dat kon slechter...

AGENT: Hoe bedoel je, juffrouw Cecile?

CECILE: Je zei dat je slecht nieuws bracht... Ik denk niet dat iemand van het dorp dat slecht nieuws zal vinden.

EMMA: God hebbe zijn ziel!

CECILE: Dat geloof ik niet!

PEER: ...dood..., ...in coma? Pffff..., ...hij was op slag dood, zeg ik je..., ...het noodlot doet geen half werk...

(Licht uit)

EINDE VAN HET TWEEDE BEDRIJF

EVENTUEEL HIER PAUZE INLASSEN

DERDE BEDRIJF

(Dezelfde avond. Het avondeten is net achter de rug. Lynn, Jacky, Ottokar en Peer zitten nog aan tafel. Cecile ruimt af. Emma voelde zich niet lekker en is naar haar kamer gegaan. De dokter is nu bij haar)

LYNN: Ze is wel erg geschrokken, och arme.

JACKY: Misschien hadden we niet zo openhartig mogen praten. We waren nogal direct.

CECILE: We vermoedden al iets, hoor. Het was niet zo'n grote verrassing. Jullie namen spoken al van gisteren door ons hoofd. Heel verre herinneringen...

NIEZEN: Misschien had ik ook iets diplomatischer moeten zijn. Toen jullie zo openhartig begonnen te praten, vond ik het tijd om ook mijn verhaal te vertellen. Arme Frau Emma. Ze werd lijkleek, kreeg ademhalingsmoeilijkheden en viel bijna bewusteloos.

JACKY: Hopelijk hoeven we ons toch geen zorgen te maken?

CECILE: Nee, de dokter is nu bij haar. Ze is in goede handen. En het was een zware dag voor ons allemaal. De drukte, de verrassing, de emoties... De herinneringen die weer naarboven kwamen... De roddels in het dorp, de verdachtmakingen,... Ik zal blij zijn als de rust in het dorp weerkeert.

PEER: De zielen hebben rust gevonden nu, de poorten van de hel worden gesloten...

CECILE: Ik hoop dat niet alleen de zielen rust gevonden hebben, maar het hele dorp.

NIEZEN: Al een geluk dat het maar een dom ongeluk was, en er niemand de hand in heeft gehad...

LYNN: Waarom ben je daar zo zeker van?

NIEZEN: Heu, zeker? De dokter heeft toch zelf bevestigd dat het een ongeluk was? En de agent merkte niets verdachts op? Het parket is niet eens ter plaatse afgestapt.

CECILE: Voor het dorp is dat een geluk, ja. Anders zouden de roddels nog meer de kop opsteken en zou iedereen, iedereen argwanend nakijken.

NIEZEN: Even iets anders, nu. Ik denk dat ik morgen al vertrek, juffrouw Cecile. Zo kan het dorp volgens eigen tempo weer de draad van het gewone leven opnemen.

CECILE: Hooo, ga je al weg, Herr Niezen? Zo snel al? En je boek? Dat is toch nog niet klaar?

NIEZEN: Ik ben hier klaar, juffrouw Cecile. Maar vrees niets, ik zal tot het einde van de week betalen, zoals we afgesproken hadden.

JACKY: Moet een ongeval niet onderzocht worden?

PEER: ...een ongeval..., ...gerechtigheid, ja!...

CECILE: Wat bedoel je, juffrouw Jacky?

JACKY: Dat ongeval met die meneer De Kuyper. Hij is ten slotte dood. Volgt daar geen onderzoek op? Bij voorbeeld om vast te stellen dat het wel echt een ongeval was? Moeten we niet allemaal ondervraagd worden of zo?

LYNN: Natuurlijk niet! Anders had de politie ons al lang verwittigd. Al was het maar om te zeggen dat we voorlopig het land niet mogen verlaten. Ik zou trouwens ook morgen willen doorreizen.

JACKY: Jij?!

LYNN: Ja, wij kwamen voor de Steenssens, maar die zijn er niet meer. Ik zou naar de hoofdstad willen trekken en daar uitzoeken of we nog verre familie hebben...

JACKY: Ik ga met je mee, Leentje!

LYNN: Kan je niet zonder me, Jaklien?

CECILE: Jammer, dat jullie toch niet nog even langer willen blijven...

LYNN: We zullen ook de hele week betalen, hoor.

CECILE: Het ging me meer om het gezelschap. Zeker nu Emma zich niet zo lekker voelt...

NIEZEN: Maak je daarover maar niet te veel zorgen, Frau Cecilia.

CECILE: De smeerlap van een De Kuyper maakt zelfs na zijn dood nog alles kapot, hier...

NIEZEN: Allemaal door een dom ongeval.

PEER: ...een ongeval; ...gerechtigheid!..., ...gerechtigheid is geschied!...

JACKY: Peer gelooft zo te horen niet aan het toeval?

CECILE: De politieagent en de dokter zullen dat toch wel het beste weten, zeker? Als het moord zou geweest zijn, dan hadden we het zeker al vernomen.

NIEZEN: Waarom, Frau Cecilia?

LYNN: Dat is nogal logisch. Iedereen had een reden om De Kuyper van zijn paard te gooien!

JACKY: Dat weten we nu, sinds het avondeten, Leentje. Maar van ons en van Otto weet de politie dat niet.

LYNN: Daarom is het goed dat we morgenvroeg opstappen. Dat bespaart ons allemaal een paar vervelende krenten van momenten. Kan ik jou met iets helpen, juffrouw Cecile? Afwassen? Afdrogen? Je zegt het maar...

CECILE: Neen, hoor, juffrouw Lynn. Mijn gasten laat ik niet werken. Peer steekt straks nog wel een handje toe, zoals gewoonlijk.

NIEZEN: Wat een dag! Ik ga even een luchtje scheppen. Mijn laatste avond in dit dorp... *(gaat buiten en zet zich ontspannen op het terras om naar de lucht te kijken)*

DOKTER: *(komt binnen)* Zo, dat komt weer allemaal in orde! Na een goede nachtrust is jufvrouw Emma weer helemaal opgekikkerd.

CECILE: Hoe is het nu met haar, dokter?

DOKTER: Ach, een beetje aandrang, wat hoge bloeddruk... Niet te verwonderen na vandaag. Vanochtend onverwachts twee nieuwe gasten ontvangen en dan het bericht over De Kuyper... Een mens zou van minder van slag geraken.

CECILE: Slaapt ze nu?

DOKTER: Neen, nog niet. Ik heb haar een kalmeringsmiddel gegeven zodat ze rustig kan blijven. Misschien dat ze straks wel in slaap valt. Weglopen zal ze zeker niet doen, hahaha...

CECILE: Een kalmeringsmiddel? Dan is het toch goed dat we je even laten komen hebben?

DOKTER: Zeker! Ik wil vooral voorkomen dat ze begint te hyperventileren.

LYNN: Ze heeft ook niets gegeten vanavond.

JACKY: En ze was heel bleek.

LYNN: We hebben haar allemaal geholpen om naar haar kamer te gaan. Ze voelde zich echt niet lekker.

DOKTER: Maak jullie vooral niet ongerust. Ik kom morgenvroeg nog even langs om te kijken, maar 'k ben er zeker van, dat ze dan alweer de oude is. Ze moest meer doen zoals ik: af en toe een borrel drinken! *(Gaat naar de kast en schenkt zich een borrel in)* Dat verlaagt de bloeddruk, is goed voor het hart en je wordt er heel rustig van. *(Bekijkt de fles)* Hm, misschien doet ze het wel? Wie weet? Stiekem?

CECILE: Nee, Emma drinkt geen druppel alcohol, daar ben ik zeker van! Zo zeker als dat ze geen tien stappen kan verzetten door de reuma.

DOKTER: Hm, dat is dus een goed argument om zowel aan het ene als aan het andere te twijfelen... Bekijk die fles eens? Vanmorgen waren er nog maar een paar neuten uit en nu zit ze al tegen de bodem aan...

CECILE: De politieagent drinkt soms ook een borrel, dokter.

LYNN: Zou juffrouw Emma dat nodig hebben om te kalmeren, denk je, dokter? Ze is van nature toch al heel rustig?

CECILE: Ja, dat vind ik ook. Hoewel... Emma, och arme... Ze lijkt altijd zo rustig, maar de zenuwen zitten van binnen. Ze zou vooral wat meer buitenlucht moeten hebben...

DOKTER: Hebben jullie al eens overwogen om een rolwagen te kopen, juffrouw Cecile? Dan konden jullie samen gaan wandelen.

CECILE: Daar zijn we te oud voor, dokter. Dat is de moeite niet meer.

DOKTER: Genieten van 't leven, is altijd de moeite, juffrouw Cecile.

PEER: ...wie kan hier nog genieten in dit dorp...; ...wie?!...

LYNN: De Kuyper in elk geval niet meer. Die heeft genoeg genoten.

DOKTER: *(drinkt zijn glas leeg en staat op)* Dan ga ik maar eens kijken. Het is voor mij ook een zware dag geweest. Maar als er vannacht iets is met juffrouw Emma, bel me gerust op, hoor! Ik denk niet dat er problemen zullen zijn. Morgenvroeg kom ik alleszins nog even op visite.

CECILE Dank je, dokter.

(Exit dokter langs terras)

DOKTER: *(tijdens het voorbijgaan)* Is alles goed met jou, Herr Niezen?

NIEZEN: Ja hoor. Een beetje frisse lucht op een zomeravond kikkert een mens helemaal op na een drukke en zwoele dag. 't Is natuurlijk geen berglucht, maar hier in het dorp adem je toch nog redelijk vrij.

DOKTER: Berglucht? Zoals in Oostenrijk, bedoel je?

NIEZEN: Ja, zoals in Oostenrijk. In de grote steden merk je er weinig van, maar over 't algemeen voel je 't er tot in je hersenen als je eens diep inademt.

DOKTER: Ik was vorig jaar nog in Oostenrijk. Mooi land.

NIEZEN: Danke schön!

DOKTER: Jullie praten ook zo leuk. (...) Wat ik me afvroeg... Schrijf je ook doktersromans?

NIEZEN: Nog niet. Meestal zijn het detectiveverhalen. En ja, sommige spelen zich wel in een ziekenhuis af.

DOKTER: Ik denk altijd dat schrijvers van speurdersverhalen, zelf toch ook een beetje speurder moeten zijn om het allemaal te kunnen bedenken.

NIEZEN: Neen, hoor. We zouden beter als misdadiger zijn. Een speurder gaat op zoek naar de dader aan de hand van sporen die hij achterliet. En de dader tracht de speurders zoveel mogelijk op een dwaalspoor te brengen. Dat doen wij toch ook met de lezer? Niet de schrijver, maar de lezer is de speurder. Wij misleiden alleen maar.

DOKTER: Maar op het einde geef je de oplossing dan wel altijd prijs? Maar ja, dat doet een echte dader ook meestal.

NIEZEN: Soms laat hij zelfs bewust sporen na, in de hoop ontmaskerd te worden. Zoals wij tips geven aan onze lezers.

DOKTER: Het heeft iets van een psychopaat.

NIEZEN: Daar lijkt het soms op.

DOKTER: En de perfecte misdaad, bestaat die dan niet?

NIEZEN: Ik denk het wel. Maar eerder bij toeval. Als de misdaad duidelijk is, kan de dader meestal ook gevonden worden. Hoewel...

DOKTER: Daar reken ik toch een beetje op.

NIEZEN: Je moest eens weten...Ondanks de moderne opsporingstechnieken, komen moordenaars er toch nog vaak mee weg...

(Ondertussen in de keuken)

CECILE: Gaan jullie echt morgen al weg, juffrouw Lynn?

JACKY: Ja, Leentje, moet dat echt morgen al?

LYNN: *(Fel)* Ik wil hier weg. Hoe sneller, hoe liever. Ik had nooit mogen komen!

JACKY: *(sussend)* Ja, het is goed, Leentje. We vertrekken morgen. Na het ontbijt, oké?

LYNN: Ik wil niet dat die politieagent verkeerde gedachten krijgt en ons nog een maand hier houdt!

CECILE: Ho, maar dat zal hij zeker niet doen, hoor! Als hij het een verdacht overlijden vond, hadden we 't zeker al vernomen. Je hoorde het, de dokter zei zelf dat het een ongeval was.

JACKY: Wat is die agent eigenlijk voor een man, juffrouw Cecile?

CECILE: Een brave man. Hij is niet al te snugger, drinkt iets meer borrels dan gezond voor hem is, maar hij kan heel goed met mensen omgaan. Hij voelt ze aan. Daardoor slaagt hij erin om steeds iedereen te verzoenen en problemen te vermijden.

LYNN: Als De Kuyper toch niet zou verongelukt zijn, als iemand dat ongeluk een handje zou toegestoken hebben... dan is die agent toch niet echt geslaagd in zijn verzoeningspoging.

JACKY: Misschien was het dan iemand die hij niet goed genoeg kende?

LYNN: *(bijna boos)* Zoals wij, bedoel je?

JACKY: Of zoals Otto Niezen.

PEER: ...of zoals de demonen van dit dorp...

CECILE: Meisjes, meisjes!... Laten we toch niet te hard van stapel lopen! Herr Niezen zat de hele ochtend buiten op het terras te schrijven. Hij was zelfs uren voordien niet eens in de buurt van het ongeval. Hoe kan hij dan dat paard laten schrikken hebben?

LYNN: Je weet nooit... Met een afstandsbediening of zo? Een bommetje in de wei verstopt en via zijn computer geeft hij het commando. Dat kan toch? Hij zat de hele ochtend zogenaamd te schrijven... Hoe zou jij dat doen, Jacky?

JACKY: Wat een vraag! Ben jij niet de experte? Maar wacht eens even... Leentje en ik kwamen buiten en we dachten te gaan wandelen om wat bij te praten. Toen stelde hij voor dat wij op het terras zouden blijven, want dat hij zelf zin had in een wandelingetje. Tegen de gewoonte in, ging hij dus al voor de lunch weg.

CECILE: Dat is waar...

LYNN: Peer, vertel eens, als jij iemand zou vermoorden, hoe zou jij ervoor zorgen dat ze jou nooit verdenken?

PEER: Ik, iemand vermoorden? Iemand zoals De Kuyper? Ik zou het doen. En dan niets meer...

LYNN: Maar Peer toch! Dan word je direct opgepakt!

PEER: En dan? Welke straf kan zo'n voldoening te niet doen? Wat heb ik bovendien nog te verliezen? Ik ben al alles kwijt!

CECILE: Ik denk dat ik me extra verdacht zou maken. Dan gelooft niemand dat ik het gedaan heb.

LYNN: Zo achterlijk is de politie niet meer.

CECILE: Ik las eens dat een dader zichzelf wijs maakte dat hij het niet gedaan had. Hij moordde in een roes, in een trance. Alsof hij iemand anders was. En toen hij weer zichzelf werd, wist hij van niets meer en gedroeg zich heel normaal. Ontsteld, verontwaardigd, zelfs bang en zo...

JACKY: Schizo?

PEER: ...schizofreen zijn we allemaal...

LYNN: *(voor zichzelf)* Een dissociatieve identiteitsstoornis, zegt mijn shrink...

JACKY: Dat komt voor, juffrouw Cecile. Niet alleen in de boeken...

(Ondertussen op het terras)

DOKTER: Hebben je boeken trouwens succes, Herr Niezen? Want eerlijk gezegd, ik weet niet of je ook vertaald wordt en zo. Tot een paar dagen geleden kende ik je naam niet eens.

NIEZEN: Neen, dat verwondert me niet...

DOKTER: Ik ging al eens op Google kijken, maar ik vond er ook geen enkel boek van je.

NIEZEN: Dat verwondert me ook niet...

DOKTER: Het is toch niet je eerste boek, dat je nu schrijft, neem ik aan?

NIEZEN: Neen hoor, ik ben zelfs de tel al kwijt geraakt. Er zullen al wel zo'n 100 titels zijn, vermoed ik.

DOKTER: Honderd? En geen enkel dat ergens vermeld staat?

NIEZEN: Dat kan.

DOKTER: Vind je 't zelf niet vreemd dat van een professioneel auteur geen enkele verwijzing te vinden is? Zelfs geen titel?

NIEZEN: In mijn geval niet, Herr Doktor. Ik ben namelijk ghostwriter. Ik publiceer niet onder mijn naam, niet eens onder een eigen pseudoniem. Ik schrijf detectives in een reeks waarvan er elke week een roman verschijnt onder een collectieve schuilnaam. Er zijn verscheidene auteurs die eraan meewerken.

DOKTER: Hooo,... zo eenvoudig is het, dus?

NIEZEN: Sicher, so einfach! (...) Toch vreemd, dat je me zelfs via Google ging naspeuren?

DOKTER: Neem me niet kwalijk, we zijn hier in dit dorp niet gewend aan vreemdelingen. En deze week verblijven er plotseling drie. Bovendien heeft dat overlijden toch iedereen aangegrepen. Dorpsmensen worden dan snel achterdochtig. Ze zien overal spoken, geheimzinnigheid en complotten.

NIEZEN: Hm, misschien is dit wel een omgeving voor mijn volgende roman? Ik zie de titel al voor me: "Iedereen detective". Wat vind je ervan, Herr Doktor?

DOKTER: Iedereen detective?

NIEZEN: Ja, alle dorpelingen vormen zich een mening en gaan op onderzoek uit. Ze vinden alles verdacht en beginnen overal te snuffelen... Jij ging toch ook al op zoek naar mijn achtergrond als auteur, nietwaar Herr Doktor?

DOKTER: Ja... Ja, maar dat was geen nieuwsgierigheid. Noem het liever interesse.

NIEZEN: Hm, die uitspraak moet ik onthouden. Kan ik ook eens gebruiken in één van mijn boeken!

DOKTER: Hopelijk neem je mijn vrijpostigheid niet kwalijk, Herr Niezen? Ik bedoelde het niet slecht. Ten eerste, is volgens mij die heer De Kuyper echt door een ongeval om het leven gekomen. Ik deed samen met de agent zelf de vaststellingen. Bovendien was jij

op dat ogenblik hier aan 't schrijven. Je kunt dus het paard niet laten schrikken hebben.

NIEZEN: Ik ben blij dat je er zo over denkt, Herr Doktor! Die twee juffrouwen uit Australië zou ik dan veeleer verdenken. Ze spreken elkaar voortdurend tegen... Daarnet aan tafel, vertelden ze nog een verhaal dat zo ongeloofwaardig was, dat... Enfin, één van beiden liegt in elk geval. Dat kan toch niet anders?!

DOKTER: Tenzij...

NIEZEN: Tenzij?

DOKTER: Tenzij het, heu... pathologisch is. Misschien beseffen zij niet dat ze elkaar tegenspreken en voelt degene die niet de waarheid vertelt, het niet aan als een leugen.

NIEZEN: Dat moet je me dan maar eens uitleggen. Als ik lieg, dan ben ik er me heel erg goed van bewust.

DOKTER: Sommige mensen lijden aan een geestelijke stoornis. Ze liegen uit gewoonte, of omdat ze in hun jeugd niets anders gehoord hebben. Of omdat ze het spannend vinden van iemand te misleiden. Maar ze liegen niet om iets te verbergen of om te bedriegen. Daar is een groot verschil in. Ten slotte lieg jij toch ook voortdurend, Herr Niezen?

NIEZEN: *(trekt zich een beetje terug)* Als je daar achter bent gekomen, Herr Doktor, dan lieg ik blijkbaar niet goed genoeg...

DOKTER: Dat bedoel ik dus. Jij liegt omwille van de spanning. Je schrijft onder schuilnaam, je bedenkt een verhaal en je misleidt je lezers over de afloop ervan...

NIEZEN: *(opgelucht)* Hooo, dat bedoel je!

DOKTER: Ja, zo zie je maar. Maar niet iedereen heeft het talent om boeken te schrijven, maar wil wel eens een uitdaging beleven in zijn fantasiewereld. Het is dus niet zo gek, als juffrouw Lynn of juffrouw Jacky hun ongeschreven detectiveroman spelen in hun eigen leven...

NIEZEN: Je doet me nadenken, Herr Doktor.

DOKTER: Ha, ja?

NIEZEN: Het is dus niet zo gek dat die twee Dirndl hun ongeschreven krimi spelen, in hun eigen leven... Dat zeg je toch?

DOKTER: Ja.

NIEZEN: Zouden ze in staat zijn om daarvoor ook... een moord te plegen, Herr Doktor?

(Licht uit en doek)

EINDE VAN HET DERDE BEDRIJF

VIERDE BEDRIJF

(De volgende ochtend. Emma en Cecile zitten sereen in hun keuken. Peer slaapt onopvallend in zijn zetel in de hoek. De dokter heeft net de bloeddruk van Emma gemeten. Zij draagt een wollen kamerjas, een grote sjaal en pantoffels. De politieagent drinkt een borrel. Het terras is leeg.)

CECILE: Zover is 't nu al gekomen! Zelfs de dag na zijn dood speelt die De Kuyper ons nog altijd parten!

AGENT: Niet overdrijven, juffrouw Cecile. Niet overdrijven, zeg ik altijd maar.

CECILE: Overdrijven? We moesten gisteren zelfs de dokter laten komen voor Emma!

DOKTER: *(schenkt zichzelf ondertussen ook een borrel in)* Het is niet de schuld van De Kuyper dat jullie bloeddruk de laatste dagen wat hoger is. Er kan een oorzakelijk verband zijn, maar vergeet ook niet dat al de gebeurtenissen errond en de drukte met die twee juffrouwen en die man uit Oostenrijk, toch ook een belasting waren...

AGENT: En jullie zijn geen twintig meer, dames...

CECILE: We zouden moeten opgelucht zijn, dat we van die oplichter verlost zijn, maar hij blijft door ons leven spoken.

EMMA: Er gebeurt ten slotte niet elke dag een moord in ons dorp.

DOKTER: Moord, juffrouw Emma?

EMMA: Ja natuurlijk, dacht je dat een ervaren ruiter zoals De Kuyper zomaar van zijn paard viel?

DOKTER: Het kon best. Ik heb hem zelf opgeraapt en de eerste zorgen toegediend. Niets wees op moord.

AGENT: En ik heb direct alles onderzocht. Er was niets verdachts. Geen sporen, niets... Een spijtig ongeval, dus. En jullie weten dat ik zeer argwanend ben. Ik heb een neus voor de misdaad, zeg ik altijd maar.

EMMA: Een 'spijtig' ongeval?

CECILE: Jajaaa... Een dorpsagent en een dorpsdokter, die kunnen het blijkbaar altijd goed met elkaar vinden. Wie heeft jullie betaald om de zaak stil te houden? De oude notaris is al lang dood...

AGENT: Juffrouw Cecile, wij zijn onkreukbaar! Ik moet erop aandringen dat u uw woorden met iets meer zorg uitkiest. En wat

de overleden notaris, de schoonvader van het slachtoffer, met dit ongeval te maken zou kunnen hebben, is me niet duidelijk.

CECILE: Ons wel, agent, ons wel! De geschiedenis herhaalt zich.

DOKTER: Wat bedoel je, juffrouw Cecile?

CECILE: Meer dan 30 jaar geleden werden er ook dingen verzwegen, werd het parket erbuiten gelaten, kwamen belangrijke stukken nooit in het dossier. De dorpsagent en de dorpsdokter speelden toen onder één hoedje. De dubbele zelfmoord van de Steenssens heette toen officieel ook een 'spijtig ongeval'.

AGENT: Misschien was het dat wel?

CECILE: Ja, en die gasfles is op eigen houtje de trap opgerold, heeft de luiken en de deur gesloten en zichzelf opengedraaid toen de Steenssens lagen te slapen, zeker?

EMMA: De mensen die hier toen woonden, beseften allemaal dat de Steenssens de dood werden ingedreven, agent. Officieel zelfmoord, maar er zat meer achter...

AGENT: Ja, die mensen voelden zich schuldig omdat ze op een of andere manier betrokken waren bij een schandaal waarin een belangrijk persoon een grote rol speelde.

EMMA: De notaris, agent.

CECILE: De notaris was erbij betrokken.

DOKTER: Op speurtocht geweest, dames?

CECILE: Iedereen van onze generatie weet het hier, dokter. Maar in die tijd zweeg iedereen, want de notaris had iedereen in zijn macht. En hij had belangrijke vrienden in de regering. Hij kreeg alles gedaan. Hij kon onze gronden inpikken voor een schijntje, hij kon het spaargeld van Peer achterover drukken, hij kon zijn schoonzoon kwade zaakjes toeschuiven. Hij kon zelfs de vrouw van de cafébaas, de oude Van Damme, verleiden tot ze bij haar man wegging. Daarna dumpte hij haar en ze wierp zich voor de trein....

DOKTER: Wat mij nooit duidelijk was, is de manier waarop De Kuyper zoveel macht over zijn schoonvader verwierf. Toch niet alleen omdat hij met zijn enige dochter...?

PEER: ...zijn enige dochter..., ...de zoveelste leugen...

CECILE: De notaris had twee kinderen, dokter.

AGENT: Twee? Daar heb ik nooit over gehoord. Ik dacht dat hij alleen maar een dochter had, die nu de supermarkt uitbaat.

EMMA: Niet alles werd aan de volgende generatie verteld, agent.

CECILE: Er was ook nog een zoon.

AGENT: En waar is die dan nu?

EMMA: Ver weg, denk ik. Als hij nog leeft, tenminste.

AGENT: En hoe ver dan wel?

CECILE: Ik zal het je zeggen, agent. Hij woont in Oostenrijk.

AGENT: Oostenrijk? Bedoel je dat die verdachte romannetjesschrijver, eigenlijk de zoon was van...? Daarom zag ik hem op het kerkhof! Hij zocht het graf van zijn vader!

DOKTER: Hij kan die zoon niet zijn. Daarvoor is hij te jong.

CECILE: Hij zocht het graf van zijn grootvader, agent.

EMMA: Voor hij vertrok, heeft hij ons alles verteld. Herr Niezen is de kleinzoon van de notaris. Jaren geleden vroegen goede kennissen van de Steenssens, of de dochtertjes van een vriend van hen, een paar maanden op vakantie mochten komen. Hun vader moest zijn leven weer op het spoor krijgen. Wat er juist gebeurd was, weet ik niet. Ofwel was zijn vrouw er met zijn beste vriend vandoor, of ze stierf aan een voedselvergiftiging.

CECILE: De meisjes vertellen elk een ander verhaal. Ik denk dat ze allebei kierewiet zijn.

AGENT: De meisjes?

EMMA: Leentje en Jaklien.

DOKTER: Lynn en Jacky? Dus zij waren hier niet zo toevallig als we allemaal dachten?

EMMA: Neen, ze kwamen om zaken uit hun verleden een plaats te geven.

CECILE: Toen ze als kind bij de Steenssens verbleven, speelden ze soms met de dochter van de notaris.

DOKTER: Die later met De Kuyper trouwde?

EMMA: Ja...

CECILE: Zo kwamen ze met de notaris in contact. Op een dag werden ze door de zoon van de notaris misbruikt. Toen de Steenssens erachter kwamen, voelden ze zich zo schuldig, dat ze niet meer met die gedachte konden blijven leven. De kinderen werden terug naar hun vader gebracht, en zichzelf...

EMMA: ...stapten samen uit het leven.

AGENT: Hoe komt het dat ik, agent van politie, daar nooit iets van vernomen heb?

PEER: ...er is zoveel tussen hemel en aarde...

DOKTER: Hamlet!

AGENT: Hamlet? Die van to-be-or-not-to-be?

DOKTER: Die Deense prins zei nog wel meer dingen dan to-be-or-not-to-be... Onder andere dat er tussen hemel en aarde zoveel is, dat we met ons menselijk verstand niet kunnen begrijpen...

PEER: ...er is zoveel tussen hemel en aarde, ...dat we beter niet weten...

AGENT: Is het wel allemaal waar, wat die meisjes vertelden? Want ik heb de indruk dat ze er allebei lekker op los fantaseren. Zoals over hun vader... Volgens de ene leeft hij nog, volgens de andere werd hij gruwelijk vermoord met messteken.

DOKTER: Ik heb zelfs even met de idee gespeeld dat de voedselvergiftiging van hun moeder en de moord op hun vader misschien wel het werk is van een psychopathische geest... Maar wie van de twee dan het meest ziek is, is me niet duidelijk.

EMMA: Dat ze misbruikt werden, is wel waar. Enkele jaren later bleek zelfs de dochter van de notaris zwanger te zijn.

PEER: ...de dochter van de notaris..., ...ze was nog niet eens 15...

CECILE: Van haar broer!

PEER: ...het kind moest weg..., ...het varken ook...

EMMA: Toen was voor de notaris de maat vol. Hij bracht zijn dochter naar een kliniek in de stad en liet het kind wegmaken. Zijn zoon gaf hij een pak geld mee, beval hem een andere naam aan te nemen, het land te verlaten en nooit meer terug te keren.

CECILE: Hij vertrok naar Oostenrijk. Omdat zijn vader hem een nietsnut had genoemd, liet hij zich Niezen noemen en begon er een nieuw leven. Hij kreeg een zoon. De schrijver. Herr Ottokar Niezen.

DOKTER: Haha, Niezen van nietsnut. Dus toch niet van hatchie!

AGENT: Hm, iedereen had dus blijkbaar een motief?

EMMA: Een motief?

AGENT: Een motief om De Kuyper te vermoorden.

CECILE: En gisteren ging hij uitzonderlijk voor de middag al een wandeling doen. Juffrouw Lynn en juffrouw Jacky bleven alleen achter op het terras.

EMMA: Was het volgens jou dan toch moord, agent?

AGENT: Er waren enkele vreemde zaken... De Kuyper was een zeer goed ruiter. Hij was vertrouwd met paarden en in het bijzonder met dat ene paard. De deur van de stal was geforceerd. Dus, iemand was die nacht waarschijnlijk binnen geweest. Maar er is meer. Terwijl de dokter De Kuyper naar het ziekenhuis bracht, heb ik het paard proberen naar de stal te leiden. Het dier was zeer onrustig. Zijn vrouw maakte het zadel los, en ik zag dat het verschoof van de vettigheid. Ook de huid van het paard droop van het vet.

EMMA: En wat wou dat zeggen, agent? Was het met iets ingesmeerd zodat De Kuyper er moest afschuiven?

AGENT: Het is niet uitgesloten dat er met het zadel geknoeid werd. Ik vermoed dat iemand aan de onderkant van het zadel een klomp gestold vet heeft vastgemaakt. Daarin zaten spijkers. De Kuyper lette er niet op, legde het zadel op het paard en door de lichaamstemperatuur, de warmte van de zon en de druk van het berijden, begon het vet te smelten. De spijkers prikten het paard en dat steigerde. De Kuyper werd eraf geslingerd. Toen het vet helemaal gesmolten was, vielen de spijkers gewoon in het gras en er bleven geen sporen achter.

CECILE: Iets zoals boter, bedoel je?

DOKTER: Dat denk ik niet. Boter zou al gesmolten zijn voor het zadel goed en wel op het paard lag. Het moet iets harder geweest zijn.

EMMA: Ossenvet...

AGENT: Zoiets, ja. Ossenvet, dat zou kunnen. Maar wie heeft er nu nog ossenvet in huis?

CECILE: Wij. Wij bakken er frietjes in. Dat doet er me aan denken, wanneer ik nog eens ga winkelen, dat ik een paar pakjes meebreng... Die frituurolie smaakt maar naar niets.

DOKTER: Maar ze is wel gezonder, juffrouw Cecile. Al heb je gelijk, voor de smaak gaat er niets boven ossenvet.

AGENT: En je kunt er geen spijkers mee bij elkaar houden.

CECILE: Spijkers... Dus toch... moord?

AGENT: Daar vreesde ik van in 't begin al voor, dames. Ik zei het enkele dagen geleden nog, dat er heel wat moorden gebeuren die we niet herkennen.

EMMA: En toch liet je Herr Niezen en de twee Australische juffrouwen zomaar vertrekken? Denk je dan dat ze onschuldig zijn?

CECILE: Ze zijn allebei in psychiatrische behandeling, dus best in staat tot een moord. Ze werden hier opnieuw geconfronteerd met de verkrachting uit hun jeugd en zagen in De Kuyper een symbool van het kwaad dat hen werd aangedaan. Bovendien had hun vader een paardenfokkerij en ze woonden naast een rodeopark. Ze zijn in een manege opgegroeid en kenden alles van paarden. Ik zie ze er best toe in staat.

EMMA: En Herr Niezen kwam hier zijn stamboom vervolledigen en ontdekte plotseling dat De Kuyper er met het familiefortuin vandoor was gegaan, terwijl zijn eigen vader onterfd was. Dat is toch ook een motief? Hij ging regelmatig 'wandelen'. Waar naartoe? Naar de stallingen, misschien?

CECILE: Maar je verdenkt hen dus niet?

AGENT: Het komt er niet op aan, wie ik verdenk, zeg ik altijd maar. Verdenking is gebaseerd op twee vragen: wie had er een motief en wie had er de gelegenheid voor? Maar het enige wat telt is: wat kan je bewijzen?

CECILE: Misschien vind je toch die spijkers nog in het gras? Misschien staan er vingerafdrukken op? En DNA, of hoe noemen ze dat allemaal tegenwoordig?

AGENT: Ik weet niet eens of het spijkers waren. Het kunnen ook de keiharde stekels van de vuurdoorn geweest zijn. Die vallen in het gras en composteren. Geen bewijzen meer te vinden. De perfecte moord bestaat, zeg ik altijd maar.

PEER: ...hij heeft ons allemaal vermoord, de notaris...

DOKTER: Eerlijk gezegd begrijp ik ook niet goed waarom je die schrijver en die twee juffrouwen buiten schot wilt houden, agent?

AGENT: Die twee juffrouwen waren de hele tijd hier, toch?

DOKTER: Maar wat deden zij voor ze bij de oude Van Damme in 't café arriveerden? Hoe lang waren ze al stiekem in het dorp?

AGENT: Zo stiekem konden ze niet zijn. Ze zouden opgevallen zijn met hun zware rugzak en hun vakantieleding.

DOKTER: Maar waarom je me vroeg om het lijk naar het ziekenhuis te brengen en te verklaren dat hij bij aankomst overleed, terwijl De Kuyper op slag dood moet geweest zijn? Wilde je het parket erbuiten houden?

AGENT: Er zijn nog meer verdachten dan die twee halfgekke vrouwen en die Zwitserse schrijver, dokter. Maar bewijzen...

CECILE: (*corrigeert*) Oostenrijkse.

AGENT: Het is duidelijk dat er heel wat mensen in het dorp redenen hadden om De Kuyper dood te wensen. Misschien speelden ze zelfs al jaren met de idee om hem te vermoorden. Zo'n gevoel kan jaren smeulen, voor het uitbreekt, zeg ik altijd maar.

DOKTER: Soms is één steekvlammetje genoeg om de bom te doen ontploffen.

AGENT: Precies, dokter. Gisterochtend kwam die Lynn aan bij het café van de oude Van Damme en ze vroeg naar Steenssens. Een uur later arriveerde haar zuster en die vroeg er ook naar. Ineens komt dan oude pijn weer naar boven. En wrok. En wraakgevoelens.

EMMA: En heb je één bepaalde verdachte voor ogen, agent?

AGENT: Zijn vrouw zou het kunnen gedaan hebben. Het was een slecht huwelijk. Hij liet haar dag en nacht werken, terwijl hij zijn pleziertjes nam. Ze werd ook regelmatig geslagen. En ze wist hoe hij haar vader tot aan zijn dood gechanteerd had, omdat hij het familiegeheim kende. Zij haatte haar man en zij wist waar het zadel hing. We kijken altijd eerst naar de partner van het slachtoffer.

DOKTER: "Cherchez la femme", zoals detectives in de boekjes altijd maar zeggen?

AGENT: En denk bij voorbeeld eens aan Peer...

EMMA: Peer?

AGENT: Ik heb ook een en ander opgezocht en vooral in 't café mijn oor te luisteren gelegd, dames.

CECILE: Waarom verdenk je Peer, agent? 'Onze' Peer toch niet, hoop ik?

AGENT: De Kuyper speelde schoon weer met de erfenis van zijn vrouw. De notaris had al dat geld op een duistere manier verkregen. Wat hij met onze brave Peer uitrichtte, weten jullie beter dan ik, zeg ik altijd maar.

DOKTER: Ik weet dat het iets met spaargeld was, agent, maar hoe zat het juist in elkaar?

AGENT: De notaris had Peer kunnen overhalen om zijn huisje op lijfrente verkopen. Omdat hij er tot zijn dood mocht blijven wonen, was het natuurlijk niet veel waard. Toen uiteindelijk de koopakte ondertekend werd, ratelde de notaris alles af. Peer verstond er niets van, maar vertrouwde de notaris. Ha ja, wie zou aan een notaris durven twifelen, zeg ik altijd maar...

DOKTER: En dan?

AGENT: Peer tekende tegoedertrouw. Hij verkocht voor een habbekrats. Op elk blad van de verkoopakte moest hij een paraaf zetten. De notaris vroeg op zeker ogenblik met het gezicht van een heilige, of hij op dezelfde pagina, maar een paar centimeter hoger, nog een tweede paraaf kon zetten... Later werd op die plaats bijgeschreven dat de clause van lijfrente verviel. Peer had dat zogenaamd getekend voor akkoord. Hij kreeg nauwelijks wat geld, maar was wel alles kwijt. De koper was zoals meestal, een stroman. Het huis kwam binnen de kortste tijd in handen van De Kuyper.

PEER: ...mijn huis is vervloekt..., ...de dieven zijn vervloekt...

DOKTER: Juffrouw Emma? Juffrouw Cecile?

EMMA: Ja, wij wisten dat, dokter. Maar dat maakt Peer toch nog niet schuldig, agent?

AGENT: Dat heb ik ook niet gezegd, dames. Ik zei alleen dat Peer een motief had. En... dat hij die ochtend in de buurt van de stallen gezien werd. En... dat hij er als eerste bij was en het lijk van De Kuyper in de wei zag liggen, nog voor wij er waren.

CECILE: Peer?

PEER: Ja, ik was daar! Ik was elke dag in de buurt van de stallen. Hoooo, hoe graag had ik die De Kuyper toch niet vermoord! Maar het noodlot was me voor... Zelfs dié kans werd me niet gegund!

CECILE: En zo komen we weer bij Herr Niezen en juffrouw Lynn of Jacky...

AGENT: Of bij de oude Van Damme van het dorpscafé? Die had eveneens een motief, maar de man is te oud. Ik acht hem er niet meer toe in staat, zeg ik altijd maar.

EMMA: Van Damme heeft ongeveer onze leeftijd...

AGENT: Hij zit vol wrok, maar hij verdringt het verleden. En hij komt zijn café niet meer uit. Het zijn zelfs zijn klanten die voor hem boodschappen doen. Misschien ook, om toch maar niet zelf in de supermarkt te moeten komen... Neen, de oude Van Damme heeft het volgens mij beslist niet gedaan. Het motief was er wel, maar die hele voormiddag is hij niet weg geweest. Ik heb hem bijna de hele tijd persoonlijk in 't oog gehouden!

CECILE: Zijn klanten deden zelfs boodschappen voor hem, zeg je agent? Misschien heeft een klant wel 'die boodschap' ook voor hem uitgevoerd?

AGENT: Dat denk ik niet, juffrouw Cecile. Dan had hij het al lang geleden gedaan.

DOKTER: Ik heb nooit geweten dat de overleden notaris zoveel onheil heeft gesticht in dit dorp!

CECILE: Zwijg stil, dokter! Over zijn vuile zaakjes kunnen wij meespreken! Bij ons kocht hij de landerijen op. Gelukkig hadden we veel grond en konden we toch wel wat over de prijs onderhandelen, zodat er nu nog elke maand een beetje rente overblijft. Maar we verkochten landbouwgrond. Na de verkoop en het doorschuiven aan De Kuyper, regelde de notaris met zijn politieke vrienden, dat het allemaal bouwgrond werd. Al onze grond werd in één klap tien keer meer waard! De smeerlap!

AGENT: En als ik dat allemaal zo hoor, dan zou ik niet mogen denken dat jullie een motief hebben, dames?

EMMA: Motief... Maar de gelegenheid...

CECILE: Ja, kijk haar nu, agent. Emma kan nauwelijks bewegen door de reuma. Ze komt haar zetel alleen nog uit om naar bed te gaan.

DOKTER: Nu moet ik er toch eerlijk aan toevoegen, dat je wel kreunt onder de reuma, juffrouw Emma, maar je bent ten slotte niet verlamd. Met veel moeite en goed ingesmeerd, kan je volgens mij wel rondlopen.

CECILE: Je vergist je dokter. Emma is totaal immobiel. Waarom laat ze mij anders alles alleen beredderen?

DOKTER: Tja, juffrouw Cecile, dat moet je een andere keer maar eens aan haar vragen, misschien?

AGENT: Laat ze jou alles opknappen, Cecile?

CECILE: Dat weet je toch, agent? Ik doe de boodschappen, ik ga naar 't dorp, naar de post... Ik loop hier in huis over en weer, ik maak de gastenkamers in orde... Alles, agent, alles!

AGENT: Echt alles?

CECILE: (*wantrouwig*) Wat bedoel je, agent?

AGENT: Net zoals juffrouw Emma, was jij medeverkoper van de landerijen. Ook jij werd bedrogen door jullie landbouwgronden te laten verkopen, die de week nadien het tienvoudige waard waren. Jij kunt de notaris toch ook niet in je hart gedragen hebben? En De Kuyper zelf, al helemaal niet. Je wilde zelfs een klacht tegen hem indienen omdat je bakje aardbeien te weinig woog... Wat moet die zwendel met jullie eigendom dan niet voor je betekend hebben?

CECILE: Bedoel je, dat ik...? Agent, dat kan je niet menen?!

AGENT: Je had een even belangrijk motief als al de anderen, toch?

CECILE: Maar de gelegenheid, agent, de gelegenheid?! Hoe kon ik nu dat zadel vol vet smeren? Je bent gisteren drie keer hier geweest. De laatste keer was het al gebeurd. Je hebt ons even goed in 't oog kunnen houden, als je met de oude Van Damme deed. En jij bent hier ook geweest, dokter. Dan kwamen die twee juffrouwen. En Herr Niezen zat de hele tijd op het terras te werken. Die had het toch ook gemerkt als ik er even niet meer was?

AGENT: Was je die ochtend vroeg al niet buiten geweest, Cecile? Boodschappen gedaan? Je had onder andere champignons gekocht. Je kloeg erover dat ze te weinig wogen.

CECILE: Maar dat zadel hing in de stal, agent. In de stal!

AGENT: Ja, en het slot van de deur was geforceerd.

PEER: ...dat slot is al van vorige week geforceerd..., ...vorige week ben ik al eens gaan kijken wat ik had kunnen doen..., ...maar iemand is me voor geweest...

CECILE: Agent, ik ben allergisch aan huisdieren! Honden, katten, paarden... Als ik durf in hun buurt komen, sta ik meteen vol pukkels. Ik zou me zelf direct verraden. En jij was die ochtend hier. Had ik uitslag of zo?

AGENT: Dat is me niet opgevallen, neen...

CECILE: En jij dokter? Jij kwam ook die ochtend voor je wekelijks bezoekje. Twaalf over zeven, zei je. Mijn bloeddruk was in orde. Denk je dat ik zo kalm gebleven zou zijn, als ik een moord aan 't uitvoeren was?

DOKTER: Dat denk ik niet, juffrouw Cecile.

AGENT: Dames, dames! Rustig! Ik wil alleen maar zeggen, dat iedereen in het dorp hier, een motief had om De Kuyper te vermoorden. Maar ik heb toch niet beweerd dat iemand van jullie het ook gedaàn heeft, zeg ik altijd maar?!

EMMA: Neen, agent. Dat beweerde je niet. Nog niet...

(korte stilte)

CECILE: Jajaa... En hier zitten we nu! Weer alleen. Herr Niezen zijn boek was sneller klaar dan voorzien. En Lynn en Jacky wilden ook niet meer blijven. Deze ochtend na het ontbijt zijn ze vertrokken... Alle drie. Ik ben benieuwd hoe lang het nu weer zal duren, voor we nieuwe gasten krijgen...

EMMA: Je weet dat ze niet langer meer moesten blijven, Cecile. Herr Niezen wist nu waar zijn familie vandaan kwam en de juffrouwen kenden hier niemand meer. Ze hadden alleen graag de Steenssens nog eens ontmoet. Maar zelfs hun huis staat er niet meer...

CECILE: Ik vond het wel indrukwekkend, toen ze gisteren tijdens het avondeten zo rustig en sereen, elk hun verhaal vertelden. Al kon ik er vannacht niet van slapen.

EMMA: Jij ook al niet? Waaraan denk je, dat mijn hoge bloeddruk te wijten was?

DOKTER: Ach dames, dat komt allemaal wel weer in orde!

(Korte stilte)

EMMA: Wat ga jij nu doen, agent? Ga je alles melden?

AGENT: Ik moet een verslag maken om het dossier te kunnen afsluiten.

EMMA: Konden we dat maar afsluiten! Stel dat het parket toch een onderzoek begint? Dan komt alles boven water. De dader...

CECILE: De dader wordt dan gestraft, Emma.

PEER: *(vanuit zijn hoek)* ...rechtvaardigheid is al geschied..., ...niemand kan mensen straffen, die rechtvaardig zijn...

AGENT: Eerlijk gezegd, heb ik mijn verslag al gemaakt...

EMMA: Oei, dan is het nu te laat...

AGENT: Nog niet, dames. Het is nog niet officieel. Maar ik zal het in elk geval niet veranderen.

EMMA: Zou je er toch niet nog even over nadenken, agent? Het is allemaal zo genuanceerd... Een vreemde rechter kan dat nooit zo goed beoordelen als wijzelf. Denk ik toch...

AGENT: *(haalt papier te voorschijnen)* Hier is het! *(Begint met flarden voor te lezen)* "Betreft: het tragische overlijden van de heer De Kuyper, etcetera-etcetera. Betreffende heer heeft op die en die datum omstreeks half één in de namiddag een ongelukkige val gemaakt, van zijn paard. Daardoor is hij haast onmiddellijk in een coma geraakt. De dorpsdokter heeft het slachtoffer nog vervoerd naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis, maar de ongelukkige overleed bij aankomst, zodat alle hulp te laat kwam. Ik, ondergetekende, agent van politie, en de heer dorpsdokter hebben samen de vaststellingen gedaan en niets abnormaals vastgesteld. Het paard was rustig en het zadel intact. Volgens de dokter zou het slachtoffer een onverwachte aanval van duizeligheid gekend hebben, mogelijks een lichte zonnslag, en zijn evenwicht op de rug van het paard verloren...."

CECILE: Hoe? Maar je zei zojuist dat...

EMMA: Stil, Cecile! Zwijg nu even tot de agent klaar is!

PEER: ...zwijgen is een kunst voor wie veel te zeggen heeft...

AGENT: Ja, ik zei zojuist, ... Maar laat me nu nog even doorgaan met mijn verslag, dames: "Hoewel de diagnose van de dokter formeel was en er niets wees op een verdacht overlijden en er dus geen wetsdokter moest ontboden worden, heb ik toch een informeel onderzoek ingesteld."

EMMA: Agent, heu... als je dat zo schrijft... Maak je dan geen slapende honden wakker bij het parket?

CECILE: Waarin zijn wij toch terecht gekomen?! En wat staat ons nog allemaal te wachten?!

PEER: ...ik zei het al: de poorten van de hel zullen open zwaaien en een stank van solfer zal zich over het dorp verspreiden...

AGENT: "...uit mijn informeel onderzoek bleek dat tientallen personen in het dorp zowel een motief als de gelegenheid hadden om de heer De Kuyper naar het leven te staan. Ik meen zelfs te mogen besluiten dat de idee van moord bij sommigen sterk leefde en dat ze alleen nog maar op de juiste gelegenheid wachtten. De intentie om te doden zonder de minste aanzet om deze intentie uit te voeren, is evenwel niet strafbaar. Dat is het geluk geweest van iedereen die het slachtoffer een kwaad hart toedroeg. Het noodlot is hen voor geweest. Er is namelijk geen enkele reden om te

twijfelen aan het feit dat het overlijden van de heer De Kuyper een ongeval is geweest, al zal niemand in het dorp dit een 'spijtig ongeval' noemen..."

EMMA: Dus als ik het goed begrijp, agent...

CECILE: ...dan houd jij sterke vermoedens achter om de moordenaar te sparen?

AGENT: Als er een moordenaar is - of een moordenares, dames! - dan heeft die lang vooraf al geboet, zeg ik altijd maar. Dat kunnen we niet over het hoofd zien.

CECILE: Maar de wet...

AGENT: De wet is de wet, dames. Daar kan ik helaas ook niets aan veranderen, zeg ik altijd maar. Ik kan alleen de feiten zodanig rapporteren dat ze binnen de wet vallen.

EMMA: Maar agent...

DOKTER: Als ik het goed begrijp, juffrouw Emma, dan... dan spaart de agent niet de moordenaar, maar het hele dorp?

AGENT: Jij bracht me op het idee, Emma. Toen je vertelde over mijn voorganger. Hoe hij met de vorige dorpsdokter de zelfmoord van de Steenssens als een natuurlijk overlijden liet doorgaan om de notaris te sparen. Je zei zelf, dat het soms goed was, om zelfs het ergste stil te houden, want gedane zaken nemen geen keer en soms maakt het gerecht nog grotere wonden dan er al zijn.

CECILE: Jaja, maar die zelfmoorden toen... Dat werd gewoon nooit uitgezocht. Nu zijn er duidelijke aanwijzingen. Iedereen die de ogen een beetje opent, ziet toch wat er met De Kuyper gebeurde?

AGENT: Dat ben ik niet helemaal met jou eens, juffrouw Cecile. Het hele gebeuren was zoals een verre kreet in de nacht. Je schrikt ervan wakker, je voelt je heel even ontredderd, maar daarna hoor of zie je niets meer. Je weet niet eens of die kreet er wel echt geweest is, of dat je alleen gedroomd hebt. Het enige wat je met zekerheid weet, is dat je wakker werd. En het beste, dat je daarna kunt doen,... dat is opnieuw in slaap vallen, zeg ik altijd maar.

PEER: *(snurkt even)*

(Het blijft een tiental seconden onbehaaglijk stil)

EMMA: Pffff,... Wat een toestanden toch allemaal! Ik denk dat ik maar eens met de hond ga wandelen... *(staat recht en stapt fluks naar buiten)*

DOKTER: *(kijkt haar verwonderd na)* Emma? Emma, wandelen?!...

AGENT: *(naïef)* Ja, met de hond.

CECILE: *(verbaasd)* Hónd? *(Met een rilling van afkeer)* Wélke hond?

(Licht uit en doek)

EINDE

Beste lezer,

Vergeet je niet van een korte reflectie met je oprechte mening over dit stuk, te zenden aan de auteur? Waarvoor dank.

lucvanbalberghe@gmail.com

Las je ook reeds de andere toneelwerken van Luc van Balberghe?

Avondvullers

- **Tryskyl**, tragikomedie, 3 à 4 dames + 2 heren
- **Virus**, tragikomedie, 4 dames en 2 heren
- **Wolfsmelk**, tragikomedie, 6 d. en 6 h. + evt. figuratie
- **Gekaapte violen**, tragikomedie, 4 dames en 2 heren
- **Een paard dat niet naar de zee kijkt**, familiekroniek, 1 dame en 1 heer
- **Kerst in De Stompen Hoek**, een eigentijdse *Christmas Caroll*, grote bezetting
- **Voor alles is er een tijd**, familiekroniek, verteltekst voor 5 personages
- **De verbazingwekkende carrière van Provist Alain**, tragikomische satire, min. 1 man, evt. tot 5 heren en 3 dames.
- **Gebakken Lucht**, deurenkomedie, 4 dames en 3 heren
- **Als 't maar een jongen is!**, blijspel, 8 dames en 3 heren
- **Een afdruk van lucht**, intrigekomedie, 5 dames
- **Houten tranen**, allegorische monoloog, 1 acteur of actrice, en 2 trommelaars(ters)

Eenakters

- **De Bank** (30'), psychologisch drama, 1 dame en 2 heren
- **De goochelaar** (60'), thriller, 2 d. en 4 h., evt. zangkwartet
- **60 dagen later...** (40'), relatiethriller, 3 dames en 1 heer
- **Sotscop** (20'), wagenspel, 3 heren en 3 dames + spreekkoor met voorzegger
- **Jonge klare** (40'), kluchtig wagenspel, 1 dame en 4 heren
- **Over het graf heen...**, (30') tragikomische monoloog, 1 man
- **De koning van Teuttereweuttere**, (40') kluchtig wagenspel, 13 personages met dubbelrollen, min. 3 dames en 3 heren

Kindertoneel

- **Kabouter Krik is verdwenen** (100'), sprookje, 7 personen (m/v)

Vraag gratis leesbrochure aan:

luc.van.balberghe@telenet.be